

Analýza dostupnosti služeb veřejné správy pomocí služby Czech POINT

Analyse of the Accessibility of Public Administration Services
Through Czech POINT

Martina Potocká

Bakalářská práce
2016

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Martina Potocká**
Osobní číslo: **A13243**
Studijní program: **B3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Informační technologie v administrativě**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Analýza dostupnosti služeb veřejné správy pomocí služby Czech Point**

Téma anglicky: **Analyse of the Accessibility of Public Administration Services Through Czech Point**

Zásady pro vypracování:

1. Provedte analýzu základních informačních zdrojů v oblasti veřejné správy.
2. Popište vývoj forem komunikace s veřejnou správou a definujte současný stav služby Czech Point.
3. Srovnejte eGovernment v České republice s podobnými systémy v zahraničí.
4. Provedte analýzu skutečné dostupnosti této služby na vybraných kontaktních místech v rámci Zlínského kraje.
5. Na základě Vašeho průzkumu definujte překážky, které brání občanům ve využívání této služby (finanční, geografické,).
6. Analyzujte, které úkony služby Czech Point lze provádět z domova, a co brání většímu rozšíření tohoto způsobu komunikace.
7. Na základě Vaší předchozí práce formulujte závěrečná doporučení k rozvoji služeb eGovernmentu v České republice a navrhněte směry budoucího vývoje v této oblasti.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. POMAHAČ, Richard. Veřejná správa. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013, xx, 315 s. ISBN 978-80-7400-447-6.
2. HEGER, Vladimír. Komunikace ve veřejné správě. Vyd. 1. Praha: Grada, 2012, 256 s. ISBN 978-80-247-3779-9.
3. ŠPAČEK, David. EGovernment: cíle, trendy a přístupy k jeho hodnocení. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2012, xix, 258 s. ISBN 978-80-7400-261-8.
4. LIDINSKÝ, Vít. EGovernment bezpečně. 1. vyd. Praha: Grada, 2008, 145 s. ISBN 978-80-247-2462-1.
5. ŠTĚDRONĚ, Bohumír. Úvod do eGovernmentu v České republice: právní a technický průvodce. 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2007, 172 s. ISBN 978-80-87041-25-3.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Bc. Pavel Vařacha, Ph.D.

Ústav informatiky a umělé inteligence

Datum zadání bakalářské práce:

5. února 2016

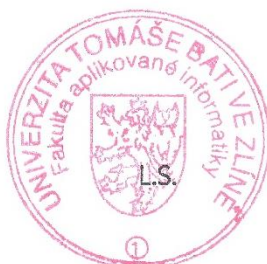
Termín odevzdání bakalářské práce:

1. června 2016

Ve Zlíně dne 5. února 2016

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D.
děkan

Ing. Miroslav Matýsek, Ph.D.
ředitel ústavu

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně, dne

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá analýzou dostupnosti služeb veřejné správy pomocí služby Czech POINT. Popisuje historický vývoj národní politiky a legislativy týkající se eGovernmentu v České republice. Práce představuje základní pojmy z oblasti veřejné správy jako jsou např. ISVS, eGovernment – jeho symboly (eGon a Klaudie), rozdělení základních registrů, služby Czech POINT, datové schránky nebo elektronický podpis.

Reálná data jsou sesbírána pomocí dotazníkového šetření zaměřeného na obyvatele Zlínského kraje. Analýza služby Czech POINT se zabývá její přístupností k občanům – komu jsou data určena, co je zapotřebí před návštěvou a jaké služby občanům nabízí.

Klíčová slova: Veřejná správa, ISVS, eGovernment, eGon, Klaudie, Základní registry, Datová schránka, Czech POINT, Elektronický podpis, elektronická značka, Certifikát, Certifikační autorita, Časové razítko

ABSTRACT

This bachelor thesis analyzes the accessibility of public administration services via Czech POINT. It describes the historical development of national policies and legislation related to eGovernment in the Czech Republic. The thesis presents the basic concepts of public administration such as ISVS eGovernment - its symbols (Egon and Claudia), distribution of basic registry, Czech POINT services, data boxes or electronic signature.

Real data were collected using a questionnaire aimed at residents of Zlin region. Analysis of Czech POINT services was conducted addressing its accessibility to citizens - to whom it presents required information, what has arrange before its visit and what kind of services it offers.

Keywords: Public Administration, ISVS, eGovernment, eGon, Claudia, Basic registers, Data boxes, Czech POINT, Electronic signature, Electronic mark, Certificate, Certificate authority, Time stamp

Poděkování, motto a čestné prohlášení, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická, nahraná do IS/STAG jsou totožné ve znění:

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 CÍLE PRÁCE	12
2 ANALÝZA ZÁKLADNÍCH INFORMAČNÍCH ZDROJŮ	14
2.1 TIŠTĚNÉ ZDROJE	14
2.2 INTERNETOVÉ (ELEKTRONICKÉ) ZDROJE	14
3 HISTORIE	17
4 ZÁKLADNÍ POJMY	19
4.1 VEŘEJNÁ SPRÁVA	19
4.2 INFORMAČNÍ SYSTÉM VEŘEJNÉ SPRÁVY (ISVS)	19
4.3 EGOVERNEMENT	20
4.3.1 Zákony týkající se eGovernmentu	21
4.3.2 Symboly eGovernmentu.....	21
4.3.3 Základní pilíře eGovernmentu	23
4.4 ZÁKLADNÍ REGISTRY	24
4.4.1 Informační systém základních registrů (ISZR)	27
4.5 CZECH POINT	27
4.5.1 CzechPOINT@office	28
4.6 DATOVÁ SCHRÁNKA.....	28
4.6.1 Typy datových schránek	28
5 FORMY KOMUNIKACE S VEŘEJNOU SPRÁVOU	30
5.1 INFORMAČNÍ SYSTÉM ÚŘADU	30
5.1.1 Komunikace úřadu s občany	31
5.1.2 Komunikace úřadu s úřadem.....	32
5.2 ELEKTRONICKÝ PODPIS	32
5.3 ELEKTRONICKÁ ZNAČKA	33
5.4 CERTIFIKÁT	34
5.4.1 Certifikační autorita	35
5.5 ČASOVÉ RAZÍTKO	37
6 EGOVERNMENT V ZAHRANIČÍ	38
6.1 EGOVERNMENT V USA	39
6.2 EGOVERNMENT VE VELKÉ BRITÁNII	39
6.3 EGOVERNMENT VE FRANCII	40
6.4 EGOVERNMENT V BELGII	42
6.5 EGOVERNMENT V NĚMECKU	42
6.6 EGOVERNMENT VE FINSKU	43
6.7 EGOVERNMENT VE ŠVÉDSKU	44
6.8 EGOVERNMENT V NIZOZEMÍ	44
6.9 EGOVERNMENT V DÁNSKU	45

II PRAKTICKÁ ČÁST	46
7 ANALÝZA DOSTUPNOSTI SLUŽEB CZECH POINT	47
7.1 KONTAKTNÍ MÍSTA V RÁMCI CELÉ ČESKÉ REPUBLIKY	48
7.2 KONTAKTNÍ MÍSTA V RÁMCI ZLÍNSKÉHO KRAJE	50
7.3 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	52
8 PŘEKÁŽKY VE VYUŽÍVÁNÍ SLUŽEB.....	59
9 ANALÝZA SLUŽEB CZECH POINT.....	61
9.1 CO POSKYTUJE CZECH POINT ZA SLUŽBY	62
9.2 CZECHPOINT@HOME	64
9.3 CZECHPOINT@OFFICE - AGENDY MATRIK, SOUDŮ A OHLAŠOVEN	64
10 ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ	66
ZÁVĚR	67
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	68
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	73
SEZNAM OBRÁZKŮ	74
SEZNAM TABULEK.....	75
SEZNAM GRAFŮ	76
SEZNAM PŘÍLOH.....	77

ÚVOD

Bakalářská práce se zabývá analýzou dostupnosti služeb veřejné správy pomocí služby Czech POINT. Práce je rozdělena na deset hlavních kapitol. Teoretická část se v první kapitole věnuje cílům práce, kde jsou podrobně popsány jednotlivé zásady pro vypracování bakalářské práce.

V druhé kapitole jsou představeny základní informační zdroje jak v tištěné, tak v elektronické podobě a dále dostupnost služby Czech Point pomocí internetových stránek.

Další kapitola popisuje historii veřejné správy od roku 1996 do současnosti, vydané nejdůležitější zákony a vzniklé nové instituce.

Následující kapitola je zaměřena na základní pojmy veřejné správy a eGovernmentu. Jsou zde vysvětleny pojmy, jako je veřejná správa a její jednotlivé celky, dále taky informační systém veřejné správy (ISVS). U eGovernmentu je nejen představen samotný pojem, ale taky vysvětleno, čím se zabývá, co je jeho součástí, z jakých kategorií se skládá, jakými symboly se reprezentuje a co znamenají. Dále si uvedeme, jaké zákony obsahuje a jaké má základní pilíře, jimž je věnována patrná část.

Dále navazuje kapitola týkající se formy komunikace s veřejnou správou, kde kromě informačního systému úřadů a vzájemné komunikace mezi úřadem a občanem nebo samotnou komunikací mezi jednotlivými úřady, probereme i základní termíny, které s touto problematikou souvisejí. Jedná se o elektronický podpis, elektronickou značku, certifikát a certifikační autoritu a jako poslední součást komunikace s veřejnou správou je časové razítko.

Závěr teoretické části je věnován eGovernmentu v zahraničí. Je zde popsáno jaké zákony, vyhlášky a ustanovení se nacházejí u našich zahraničních kolegů. Konkrétně se jedná o eGovernment v USA, ve Velké Británii, ve Francii, v Belgii, v Německu, ve Finsku, ve Švédsku, v Nizozemí, v Dánsku.

V praktické části je jako první představena a analyzována dostupnost služeb Czech POINT, jeho kontaktní místa v rámci celé České republiky a také v rámci Zlínského kraje. Kromě pracovišť Czech POINTu je uveden i ceník základních služeb a zmíněn projekt Czech POINT ve Zlíně. Tento úvodní úsek praktické části je zakončen dotazníkovým šetřením v rámci Zlínského kraje.

Další část se opírá o existující překážky ve využívání služeb Czech POINT, jako jsou Česká republika versus Evropská unie, dále propagace veřejné správy, síťová infrastruktura, možnosti eVoleb atd.

Předposlední kapitola obsahuje analýzu služeb Czech POINT, představuje co je zapotřebí před jejich návštěvou na kontaktních místech, co konkrétně poskytuje tento projekt a taky co je součástí služby CzechPOINT@home a CzechPOINT@office. Aktuální výsledky, týkající se poskytování služeb Czech POINT, jsou pro přehlednost zobrazeny i v podobě grafického znázornění.

Na závěr bakalářské práce jsou navržena závěrečná doporučení k rozvoji služby eGovernmentu v České republice.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CÍLE PRÁCE

Cílem této bakalářské práce je provést analýzu dostupnosti veřejné správy a zjištění povědomí veřejnosti o poskytované službě Czech POINT, která je součástí eGovernmentu.

Základní body bakalářské práce jsou splněny v uvedených kapitolách, konkrétně v níže vypsáném pořadí.

V teoretické části jsou vypracovány tyto body:

1. Proved'te analýzu základních informačních zdrojů v oblasti veřejné správy.

- Tato část je popsána v kapitole - 2 Analýza základních informačních zdrojů, kde jsou vypsány nejdůležitější internetové zdroje veřejné správy a nejvíce používané tištěné materiály (knihy).

2. Popište vývoj forem komunikace s veřejnou správou a definujte současný stav služby Czech POINT.

- Vývoj těchto služeb je popsán v kapitole - 3 Historie, kde je popsán nejdůležitější vývoj veřejné správy od roku 1996 po schválení zákona č. 272/1996 Sb.
- V navazující kapitole – 4 Základní pojmy, jsou vysvětlené základní pojmy: veřejná správa (státní moc, zbývající veřejná moc, státní správa, samospráva), Informační systém veřejné správy, eGovernment (4 základní kategorie eGovernmentu, zákony, symboly eGovernmentu, základní pilíře eGovernmentu, základní registry, Informační systém základních registrů), Czech POINT (Czechpoint@home, Czechpoint@office), Datová schránka (typy datových stránek – ze zákona, na žádost).
- Způsoby komunikace úřadu s občany, ale také i úřadu s úřadem, jsou popsány v kapitole – 5 Formy komunikace s veřejnou správou. Dále jsou v této části popsány tyto pojmy: Elektronický podpis, Elektronická značka, Certifikát (Certifikační autorita), Časové razítko.

3. Srovnajte eGovernment v České republice s podobnými systémy v zahraničí.

- Touto problematikou se zabývá kapitola – 6 eGovernment v zahraničí, konkrétně v těchto vybraných zemích: USA, Velká Británie, Francie, Belgie, Německo, Finsko, Švédsko, Nizozemí, Dánsko. Jsou zde vybrány základní informace o zákonech a předpisech v těchto zemích.

V praktické části jsou vypracovány tyto následující body:

4. Proved'te analýzu skutečné dostupnosti této služby na vybraných kontaktních místech v rámci Zlínského kraje.

- Skutečná dostupnost je popsána v kapitole - 7 Analýza dostupnosti služeb Czech POINT, kde jsou kromě kontaktních míst v rámci Zlínského kraje popsána i kontaktní místa v rámci celé České republiky. Kapitola je doplněna o dotazníkové šetření získané v rámci Zlínského kraje.

5. Na základě Vašeho průzkumu definujte překážky, které brání občanům ve využívání této služby (finanční, geografické,...).

- Překážky jsou vypsány v kapitole – 8 Překážky ve využívání služeb.

6. Analyzujte, které úkony služby Czech POINT lze provádět z domova, a co brání většímu rozšíření tohoto způsobu komunikace.

- Analýzou úkonů se zabývá kapitola – 9 Analýza služeb Czech POINT, kde je podrobně vypsáno pro koho je určena, co je zapotřebí mít sebou před návštěvou kontaktního místa, co služba poskytuje, CzechPOINT@home (jeho součástí), CzechPOINT@office. Je zde graficky znázorněn počet vydaných výpisů v rámci základních rejstříků a výpisy dle institucí za aktuální měsíc.

7. Na základě Vaší předchozí práce formulujte závěrečná doporučení k rozvoji služeb eGovernmentu v České republice a navrhnete směry budoucího vývoje v této oblasti.

- Závěrečná shrnutí a doporučení jsou obsaženy v poslední kapitole – 10 Závěrečná doporučení.

2 ANALÝZA ZÁKLADNÍCH INFORMAČNÍCH ZDROJŮ

Základní informační zdroje jsou rozděleny do dvou základních celků podle formy jejich získávání, a to formou podoby tištěné a elektronické.

2.1 Tištěné zdroje

Mezi nejvýznamnější knižní zdroje patří tyto knihy:

- Úvod do eGovernmentu: právní a technický průvodce [1],
- E-government v českém právu [2],
- eGovernment bezpečně [3],
- eGovernment: cíle, trendy a přístupy k jeho hodnocení [4].

2.2 Internetové (elektronické) zdroje

Mezi nejlepší a nejpraktičtější internetové zdroje se řadí:

- oficiální stránky projektu Czech POINT – www.czechpoint.cz/web,
- oficiální stránky Ministerstva vnitra České republiky, záložka eGovernment - www.mvcr.cz/egovernment.aspx
- oficiální stránky portálu veřejné správy - portal.gov.cz/portal/obcan/
- oficiální stránky o eGovernmentu - <http://egovernment.euweb.cz/index.html>

Stránky služby Czech POINT

Jsou oficiální stránky služby Czech POINT. Czech POINT reg.č. CZ.1.06/1.1.00/03.05921. Najdeme zde informace KDE JE Czech POINT - můžeme si zde vyhledat seznam míst poskytující službu nebo si místo rovnou zobrazit na mapě (kontaktní místa jsou rozdělena po krajích). Zjistíme zde informace O projektu – CO JE Czech POINT, CO POSKYTUJE, Nejčastější dotazy a odpovědi (FAQ), Slovník pojmů od A-Ž, aktuální dostupnost služeb. Jsou zde i Pro kontaktní místa – zřídte si Czech POINT, školení pracovníků, praktické

informace a je zde i možnost stáhnout si dokumenty (od vyhlášek, zákonů, žádostí až k brožurám). Mezi další záložky patří Konverze dokumentů a Kontakty - zde je seznam a mapa Czech POINTU, Kontakty Pro novináře a Pro kontaktní místa, Odkazy na další Provozovatele a Partnery Czech POINTu. Stránky také nabízejí možnost zobrazení aktuálních statistik – od počtu a struktur vydaných výstupů přes pracoviště a základní registry.

Obr. 1 – Náhled stránky Czech POINTu

Stránky Ministerstva vnitra České republiky

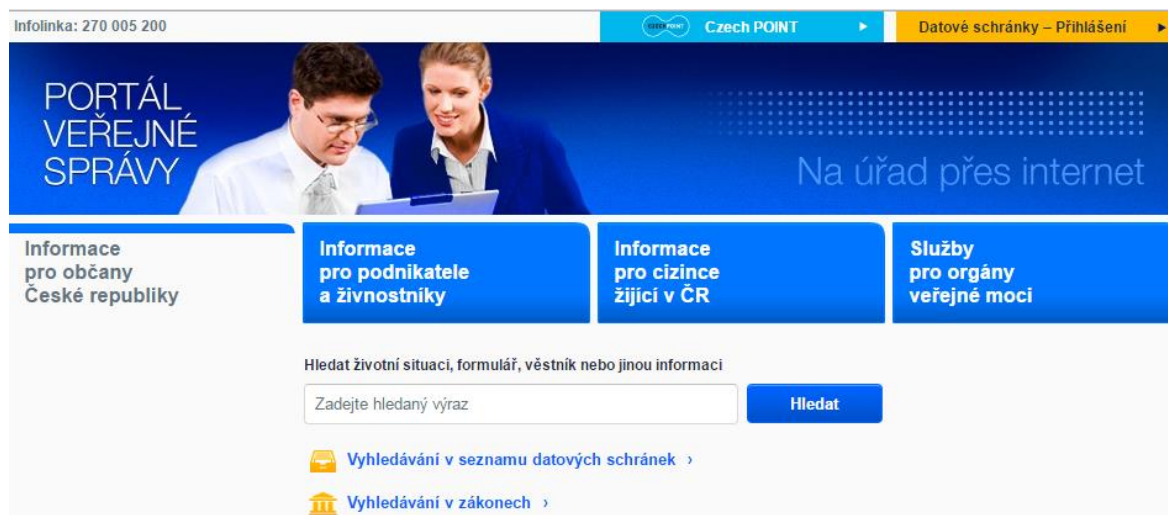
Jsou oficiální stránky Ministerstva vnitra České republiky. V záložce eGovernment získáme základní informace o Czech POINTU, jako kontaktní místa, přehled nabízených služeb. Také je zde vysvětlen pojem CzechPOINT@office a CzechPOINT@home, který odkazuje na stránky portálu veřejné správy, kde jsou zpřístupněny formuláře umožňující vlastníkům datových schránek získat zdarma elektronické výpisy. Jsou zde obsaženy novinky v eGovernmentu a základní informace o Základních registrech, o Datových schránkách, o Komunikační infrastruktuře veřejné správy a centrálním místě služeb KIVS/CMS, o ISVS, o elektronickém podpisu, o certifikátech, o Registru smluv a spousty dalších užitečných informací z toho odvětví a ne jen z něho, ale i z dalších oblastí veřejné správy.

Obr. 2 – Náhled stránky Ministerstva vnitra ČR

Stránky Portálu veřejné správy

Jsou oficiální stránky portálu veřejné správy. Poskytují informace pro občany ČR, pro podnikatele a živnostníky, pro cizince žijící v ČR a také služby pro orgány veřejné moci. Je zde CzechPOINT@home – internetové kontaktní místo – výpisy odkudkoliv, z domova i světa. Stránky nabízí od řešení různých životních situací od bydlení přes cestování a dopravu, finance, kulturu, rodinu, zdraví, vzdělání, vědu a výzkum, zaměstnání atd.

Obr. 3 – Náhled stránky Portálu veřejné správy

Stránky o eGovernmentu

Dobře a přehledně zpracované internetové stránky, které vznikly jako školní práce v roce 2010 o eGovernmentu. Jasně a stručně informace o základních informacích týkající se eGovernmentu. Obsahují vysvětlení tohoto pojmu, symboly, které reprezentují eGovernment, službu Czech POINT, Datové schránky, KIVS a Základní registry.

Obr. 4 – Náhled stránky o eGovernmentu

3 HISTORIE

Vývoj legislativy eGovernmentu a rozvoj národní politiky se dá rozdělit do dvou hlavních období: do roku 1998 a od roku 1999 (resp. 2000). [1]

Do roku 1998

Tento rok je považován za zlomový s ohledem na koncepční přístup vlády. Do této doby neexistuje obecný zákon v oblasti ISVS, pouze řada speciálních právních předpisů. K 1. 11. 1996 byl vytvořen Úřad pro státní informační systém (ÚSIS) zákonem č. 272/1996 Sb., a převzal kompetence Úřadu vlády a ministerstva hospodářství. V říjnu 1998 byla s cílem koordinovat informační politiku zřízena Rada vlády pro informační politiku jako poradní orgán vlády. V roce 1999 vláda přijala politiku dokumentu Státní informační politiky – cesty k informační společnosti (SIP) a Národní telekomunikační politika. SIP dokument je často považován za vůbec první ucelenou polistopadovou koncepci informační politiky.

Od roku 1999

V roce 1999 mohli občané České republiky vyřizovat první službu elektronicky prostřednictvím elektronické pošty, díky zákonu o svobodném přístupu k informacím. Do českého právního řádu byl v roce 2000 implementován institut elektronického podpisu, který umožňoval občanům komunikovat elektronickou cestou s orgány veřejné moci. Trvalo ještě rok a půl, než byl vydán k tomuto zákonu prováděcí právní předpis, který by umožňoval realizovat v praxi funkci elektronického podpisu. Novelou správního řádu bylo umožněno používat elektronickou komunikaci v právních agendách. Na tuto činnost však nebyla řada úřadů připravená. Ke změně měl napomoci první obecný zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy (o ISVS). Tento zákon v roce 2000 vytvořil nové zřízení - Úřad pro veřejné informační systémy (ÚVIS), který nahradil Úřad pro státní informační systém (ÚSIS). Nový úřad měl spolupracovat při přípravě dokumentů s Radou vlády ČR pro SIP. Dříve než byl přijat zákon o ISVS byl v roce 2000 přijat zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu, který doplnil několik právních předpisů jako občanský zákoník, správní řád, občanský soudní řád, soudní řád správní či trestní řád. V květnu 2000 byl chválen pro období do konce roku 2012 Akční plán realizace SIP. V září 2002 byl realizován projekt e-tržiště, který měl pomoci při transparentnějším a efektivnějším nakládání s prostředky ze státního rozpočtu při nákupech a objednávkách do 2 milionu Kč.

K 1. 1. 2003 bylo po zániku Úřadu pro veřejné informační systémy (ÚVIS) založeno Ministerstvo informatiky (MI). Ministerstvo připravilo několik novel právních předpisů, jako novela zákona o informačních systémech veřejné správy nebo novela zákona o elektronickém podpisu, která zavedla institut elektronické značky a uložila povinnost provozovat elektronické podatelny všem úřadům. V říjnu 2003 Ministerstvo informatiky spustilo pro veřejnost Portál veřejné správy. V oblasti eGovernmentu byla Ministerstvem informatiky vypracována v roce 2004 nová Státní informační a komunikační politika (SIKP), známá také jako eČesko 2006, která byla schválena usnesením vlády. Tato strategie nahradila Státní informační politiku a Národní telekomunikační politiku a navazovala na evropskou politiku eEuropa 2005. V letech 2005-2006 věnovala vláda menší pozornost budování informačního systému veřejné správy. [1],[2]

V roce 2007 bylo zrušeno Ministerstvo informatiky, díky svému slabému postavení. Pod jeho působnost spadaly: Úřad pro veřejné informační systémy, Ministerstvo dopravy a spojů na úseku spojů, Úřad pro ochranu osobních údajů v oblasti elektronického podpisu. Po zrušení převzaly kompetence Ministerstvo vnitra, Ministerstvo pro místní rozvoj a Ministerstvo průmyslu a obchodu. [5]

Začátkem roku 2008 byla zahájena ostrá verze projektu Czech POINT. Důležitou změnou pro další rozvoj služby Czech POINT bylo přijetí zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Tento zákon přinesl také první právní úpravu datových schránek. V následujícím roce, tedy 2009 byl přijat zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, který stanovuje jak obecná ustanovení, tak specifická ustanovení pro jednotlivé registry. O rok později byl tento zákon novelizován zákonem č. 100/2010 Sb..

Česká pošta zavedla službu „Poštovní datová zpráva“ od 1. ledna 2010 a od července téhož roku lze prostřednictvím portálu www.mojedatovaschranka.cz ověřit, zda je datová zpráva uživatele, kterou měl uloženu na pevném disku nebo přeposlaná zpráva pravá nebo je to podvrh. [4]

Od července 2012 byl spuštěn ostrý provoz základních registrů. [6]

4 ZÁKLADNÍ POJMY

4.1 Veřejná správa

Tento pojem má kořeny v římském právu (*administratio res publica*). Veřejná správa je správa společnosti zorganizované ve stát a se státním zřízením. [7]

Veřejná správa je správou veřejných záležitostí, a je realizovaná jako projev výkonné moci ve státě, včetně tzv. veřejnoprávní samosprávné moci.

Výkon veřejné správy představuje veřejnou moc a ta se dělí na moc státní a na zbývající veřejnou moc, a také se dělí na státní správu a samosprávu.

Státní moc představuje sám stát, který zabezpečuje svou moc prostřednictvím zvláštního aparátu, označovanou jako státní mechanismus.

Zbývající veřejná moc je svěřena státem subjektům nestátního charakteru ke správě veřejných záležitostí, zejména se jedná o subjekty územní samospráva, vykonávající specifickou formu státní správy.

Státní správa je veřejnou správou uskutečňovanou státem, a role státní správy je zde nezastupitelnou součástí veřejné správy. Státní správa je jádrem veřejné správy.

Samospráva je veřejnou správou uskutečňovanou jinými veřejnoprávními subjekty než je stát. Jsou to subjekty korporativního charakteru, označované jako veřejnoprávní korporace.

[8],[9]

4.2 Informační systém veřejné správy (ISVS)

ISVS jsou informační systémy, které jsou definovány zákonem č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy, ve znění pozdějších předpisů. Výše uvedený zákona vymezuje ISVS jako „soubor informačních systémů, které slouží pro výkon veřejné správy“. Ministerstvo vnitra zajišťuje výstavbu, rozvoj a metodické řízení ISVS. Pro efektivnější výkon veřejné správy připravuje technologické podmínky. V oblasti ICT zabezpečuje reálné požadavky na čerpání financí z veřejných rozpočtů. Pro efektivnější výkon veřejné moci připravuje technologické podmínky. [10]

4.3 eGovernment

Slovo eGovernment slycháme téměř denně v různých politických debatách, laických i odborných diskuzích, ve škole nebo na seminářích. Přesné vymezení a chápání tohoto pojmu je však různé a to i proto, že neexistuje žádný plně vystihující rozsah definice eGovernmentu. Pro názorný rozdíl v chápání eGovernmentu si uvedeme několik definic.

Definice podle Organizace spojených národů (OSN):

Trvalá povinnost veřejné správy zlepšovat vztah mezi občany a veřejným sektorem poskytováním levných a efektivních služeb, informací a znalostí. Praktická realizace toho nejlepšího, co může veřejná správa nabídnout.

Definice, kterou uvádí Ministerstvo vnitra České republiky:

eGovernment představuje transformaci vnitřních a vnějších vztahů veřejné správy pomocí informačních a komunikačních technologií s cílem optimalizovat interní procesy.

Shrnutí těchto definic do jedné:

eGovernment je využívání informačních technologií veřejnými institucemi pro zajištění výměny informací s občany, soukromými organizacemi a jinými veřejnými institucemi za účelem zvyšování efektivity vnitřního fungování a poskytování rychlých, dostupných a kvalitních informačních služeb. [3]

Kategorie eGovernmentu

Základní značky sloužící k označení vztahů státní správy s občany (G2C), obchodníky (G2B), zaměstnanci veřejné správy (G2E) a mezi orgány veřejné správy (G2G).

- **G2B – Government To Business** – komunikace a obchodní vztahy mezi správou a obchodníkem, např. dotace, veřejné zakázky (stavby dálnic),
- **G2C – Government To Citizen** – komunikační a obchodní vztahy mezi správou a občany,
- **G2E – Government To Employees** – vzájemná komunikace a vztahy mezi správou a jejími zaměstnanci,
- **G2G – Government To Government** – obchodní vztahy a vzájemná komunikace mezi dvěma orgány veřejné správy. [11]

4.3.1 Zákony týkající se eGovernmentu

Cílem zákona o eGovernmentu je vytvořit optimální podmínky pro elektronickou komunikaci mezi občany a úřady, ale i mezi samotnými úřady. Slouží také k vedení elektronických spisů v rámci správních řízení. [12]

Legislativa, která ovlivňuje eGovernment:

- Zákon o svobodném přístupu k informacím č.106/1999 Sb.
- Zákon o občanských průkazech č.328/1999 Sb. – např. využívání e-občanek v elektronické komunikaci.
- Zákon č.365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy. Zákon rámcově vymezuje například vydávání výpisů na kontaktních místech Czech POINTu.
- Zákon o veřejných zakázkách č.137/2006 Sb. - využití elektronických nástrojů při zadávání veřejných zakázek.
- Zákon č.300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Někdy se nazývá zákonem o eGovernmentu nebo eGovernment Act. Doprovodný zákon k tomu zákonu je Zákon č.301/2008 Sb..
- Zákon č.111/2009 Sb., o základních registrech, upravuje základní procesy při elektronizaci státní správy. Některé zákony se změnilo Zákonem č.227/2009 Sb.. [1],[3]

4.3.2 Symboly eGovernmentu

V současné době existují dva základní symboly eGovernmentu: starší eGON a novější Klauddie. [13]

Obr. 5 – Symboly eGovernmentu

eGON

Panáček eGON se stal symbolem eGovernmentu a je to označení moderního, přátelského a efektivního úřadu. Stejně jako eGovernment je eGON funkční, vstřícný a jednoduchý. Tento symbol je v přeneseném významu brán jako živý organismus, kde všechno souvisí se vším a jednotlivé části navzájem fungují a podmiňují se. [14],[15]

Skládá se ze čtyř základních prvků:

1. **Mozek:** Základní registry veřejné správy – aktuální a bezpečná databáze dat o státních i nestátních subjektech a občanech.
2. **Oběhový systém:** KIVS – komunikační infrastruktura veřejné správy, zajišťuje bezpečný přenos dat (telekomunikační síť).
3. **Srdce:** Zákon o eGovernmentu č.300/2008 Sb. o elektronických úkonech a autorizované konverzi.
4. **Prsty:** Czech POINT – snadno dostupná kontaktní místa.

A jak to vlastně v těle eGONa funguje? Když prsty ucítí podnět, vyšlou signál do mozku. Ten danou informaci vyhodnotí a rozhodne o zpětné vazbě. A tuto informaci mozek pošle zpět do prstů. Tyto informace putují přímo, bez slepých cest, bez křížovatek a zbytečných průtahů. [16]

Obr. 6 – eGON

Kludie

Kludie doplnila symbol eGON, který byl do dubna 2011 jediným oficiálním symbolem eGovernmentu. Stala se moderní partnerkou, která přinesla do českého eGovernmentu fenomén cloud computing (- sdílení softwarových i hardwarových prostředků prostřednictvím sítě). Tento nový symbol elektronizace státní správy byl představen zástupci Ministerstva vnitra na 14. ročníku konference Internet ve státní správě a samosprávě v Hradci Králové a

plánovaný ostrý start byl plánován na 1. července 2012. Klaudie má na rozdíl od eGONu pouze jeden, avšak zásadní úkol – zajistit, aby byly ICT projekty nejen levnější a efektivnější, ale aby se současný stav správy majetku přesunul k poskytování a odebrání služeb. [13],[14]

Obr. 7 – Klaudie

4.3.3 Základní pilíře eGovernmentu

V období 2007-2013 probíhalo budování jednotlivých pilířů eGovernmentu s využitím prostředků ze strukturálních fondů EU v souladu se strategií Efektivní veřejné správy a přátelské veřejné služby (Smart Administration). Pilíře byly budované tak, aby byla veřejná správa k občanům dostupnější, rychlejší, efektivnější, levnější a přátelštější.

Tři základní pilíře jsou:

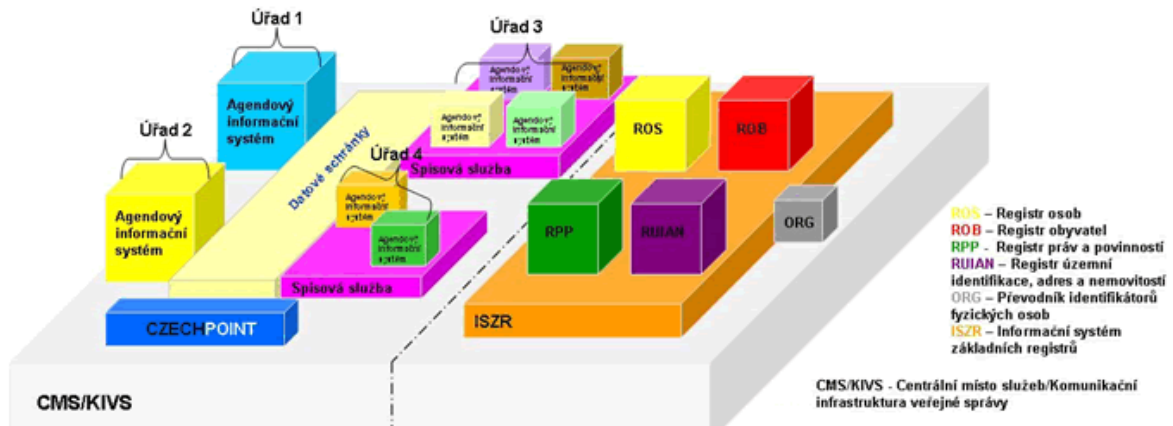
- Czech POINT,
- Datové schránky,
- Základní registry.

Jako první byl vytvořen pilíř kontaktních míst Czech POINT, který je dnes rozšířen téměř v každé obci. Díky této službě nemusí již občané obíhat několik úřadů, řadu dokumentů a služeb mohou získat na jednom místě.

Dále byl spuštěn systém datových schránek, který slouží jako nástroj pro zaručenou elektronickou komunikaci se státem. Tato služba nahradila klasické posílání obálek s pruhem.

A jako další vznikl také systém základních registrů. V těchto registrech jsou uloženy aktuální a platné údaje, které již v některých případech nemusejí opakovaně od občanů úředníci žádat. Tyto registry fungují bez problémů od roku 2012. Došlo k zrychlení a zjednodušení řad

agend. Firmy a občané získali důkladnou kontrolu nad tím, kdy, kdo a proč využívá jejich osobní údaje. Bylo nutné vytvořit masivní a bezpečnou infrastrukturu pro fungování takto náročných a složitých systémů. [17]

Obr. 8 – Přehledové schéma s eGONem

4.4 Základní registry

Tvoří jeden ze základních pilířů eGovernmentu, který funguje od roku 2012. Podle původních předpokladů, měli být základní registry spuštěny ve zkušebním provozu od roku 2010, kdy byl přijat zákon č. 111/2009 Sb. o základních registrech a zákon č. 227/2009 Sb. Hlavním přínosem základních registrů je propojení systému veřejné správy, aby měl občan větší pohodlí při komunikaci s úřady – nemusí již obíhat se stále stejnými dokumenty úřady a hlavní výhodou pro stát je časová a finanční úspora. Všechny registry sdílí potřebná data mezi sebou – s ostatními registry.[18],[19]

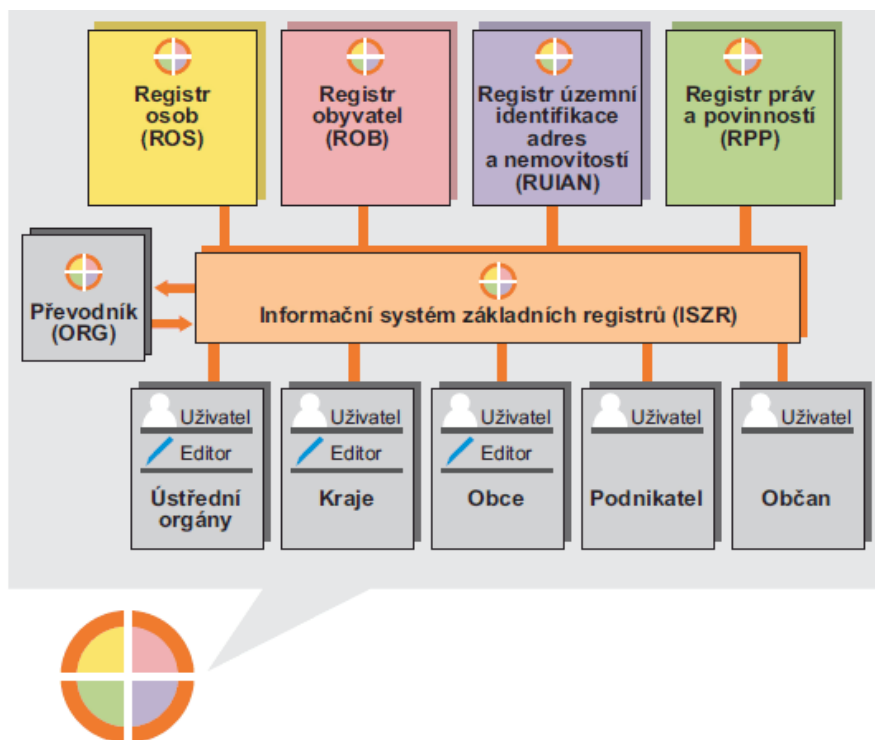
K údajům uloženým v základních registrech má přístup pouze zákonem oprávněný jedinec. Při každé návštěvě je navíc proveden záznam, to zaručuje, že jsou osobní údaje pod důkladnou kontrolou. V registrech jsou pouze platné a aktuální údaje bez historie. Firmy a občané získali kontrolu nad tím, kdy, kdo a proč využívá, vyhledává naše osobní údaje. [20]

Zásadním prvkem systému je Referenční údaj – ten tvoří základní kámen. Jedná se o soubor dat a údaj, které jsou brány jako zaručeně platné a aktuální, bez nutnosti ověřování. Nad referenčními údaji funguje tzv. ORG (správcem je ÚOOÚ – Úřad pro ochranu osobních údajů) – převodník identifikátorů, který slouží k propojení jednotlivých dat v registrech a pro zajištění maximální ochrany osobních údajů používá místo rodného čísla vygenerovaný bezvýznamový identifikátor. [21],[22]

O bezpečnost a provoz registrů se stará Správa základních registrů.

Obr. 9 – Základních registrů

Obr. 10 – Fungování systému Základních registrů

Základní registry jsou čtyři:

1. Registr obyvatel (ROB)
2. Registr osob (ROS)
3. Registr práv a povinností (RPP)
4. Registr územní identifikace, adres a nemovitostí (RÚIAN)

Registr obyvatel (ROB)

ROB spravuje Ministerstvo vnitra. V registru obyvatel jsou vedeny údaje o fyzických osobách – o občanech ČR a EU, o cizincích, kteří mají povolení k pobytu v ČR. O těchto osobách se vedou následující údaje: Jméno, příjmení, datum narození a úmrtí, státní občanství, čísla elektronicky čitelných identifikačních dokladů, údaje o zpřístupnění datové schránky,

odkaz do RÚIA na adresu místa pobytu, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvé. [23]

Registr osob (ROS)

V registru osob se evidují právnické osoby s jejich organizační složkou, podnikající fyzické osoby, zahraniční osoby s jejich organizačními složkami, organizace s mezinárodními prvky a organizace složek státu. Všechny osoby zapsané do tohoto rejstříku mají přidělený jednoznačný identifikátor (IČO), který jim je na žádost přidělen přímo ROS. Data z tohoto registru využívají orgány, které získaly oprávnění z Registru práv a povinností.

Hlavním zdrojem dat jsou: živnostenský rejstřík, obchodní rejstřík, informační systémy nebo evidence vybraných ústředních orgánů státní správy a ministerstev, profesní komory, kraje, obce, veterinární správa. [24]

Registr práva a povinností (RPP)

RPP je zdroj údajů pro informační systémy základních registrů umožňující uživatelům přístup k údajům jednotlivých registračních a agendových informačních systémů. Systém posoudí, zda má podle zákona právo kdokoliv získat z registrů nějaký údaj nebo jej změnit. V registru se uchovávají záznamy tzv. digitální stopy, díky tomu, se mohou občané dozvědět kdy, kdo a za jakým účelem někdo o něm vedená data upravil nebo změnil. Každý kdo má zřízenou datovou schránku, automaticky dostane jednou za rok výpis, ostatní si mohou tento výpis vyžádat na Czech POINTu. [25]

Registr územní identifikace, adres a nemovitostí (RÚIAN)

RÚIAN slouží k evidenci údajů o územních prvcích, adresách, údajů o územně evidenčních jednotkách, územní identifikace a údajů o účelových územních prvcích. Zobrazení jednotlivých prvků se provádí zobrazením na digitálních mapách veřejné správy a na mapách státního mapového díla. Správcem je Český úřad zeměměřický a katastrální (ČÚZK).

Zprostředkovává údaje o vlastnictví ze systému katastru nemovitostí, jako jediný z registrů vede i nereferenční údaje tzv. technickoekonomické atributy budov (výměra, počet podlaží, kanalizace, voda, připojení plynu, způsob vytápění,...). Údaje jsou vždy aktuální a neopakuje se, díky odkazu na adresní místo v RÚIAN.

Součástí projektu je tzv. veřejný dálkový přístup (VDP), který je pro veřejnost zdarma a slouží k nahlížení do dat RÚIAN přes internet. [26]

4.4.1 Informační systém základních registrů (ISZR)

Slouží k dosažení spolehlivějšího a rychlejšího poskytování služeb státní správy a umožňuje podnikatelům a občanům rychle a jednoduše komunikovat se státní správou, s úřady a územní samosprávou. Slouží k čištění a ověřování dat.

Mezi specifické cíle tohoto projektu patří vytváření informačního systému ZR, jeho naplnění daty, zajištění integrity a zabezpečení komunikace s relativními informačními systémy veřejné správy. [27]

4.5 Czech POINT

Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál – to je Czech POINT. Czech POINT je projektem s cílem ulehčit komunikaci mezi občanem a veřejnou správou. Tvoří jeden z pilířů eGovernmentu. Umožňuje tedy občanům lepší a rychlejší komunikaci se státem v rámci jednoho universálního místa, ulehčuje vyřízení jednoho i více problémů. Je zde možné získat a ověřit data z veřejných i neveřejných informačních systémů, dále také úředně ověřit dokumenty a listiny, převádí písemné dokumenty do elektronické podoby a opačně, můžeme zde získat informace o průběhu správního řízení ve vztahu k občanovi a také můžeme podat podání pro zahájení řízení správních orgánů. Jedná se tedy o garantovanou službu pro komunikaci se státem, pro maximální využití údajů ve vlastnictví státu tak, aby byly minimalizované požadavky na občany.

Czech POINT tedy přináší určité ulehčení komunikace se státem. V některých případech stačí navštívit pouze jeden úřad. V konečné fázi tohoto projektu by měl občan mít možnost vyřizovat své záležitosti pohodlně z prostředí svého domova přes internet. [28]

Obr. 11 – Logo Czech POINT

4.5.1 CzechPOINT@office

Díky své univerzálnosti je pracovním nástrojem, díky kterému úředníci prostřednictvím této aplikace zapisují nové informace do jiných informačních systémů veřejné správy.

Úředníci, kteří se starají o evidenci obyvatel, tak zapisují do matrik nové aktuální skutečnosti o občanech. Dále zapisují údaje a změny vyplývající z jejich rozhodnutí do matrik i soudy. Díky této aplikaci je možné on-line ověřit totožnost osoby v případě, že občan nahlásil na zastupitelském úřadu ztrátu cestovních dokladů, a tím získat v mnohem kratší době nový pas.

Nejdůležitější funkcí systému je tedy možnost provádět autorizovanou konverzi z úřední moci, pořizovat výpisy a opisy z Rejstříku trestu podle zákona. Uživatelé s potřebnou rolí mají oprávnění provádět odpovídající agendu v systému, na základě vlastního komerčního a kvalifikačního certifikátu uloženém na bezpečném uložení (token, čipová karta). [29],[30]

4.6 Datová schránka

Datová schránka slouží jako elektronické uložení dokumentů a jsou informačním systémem veřejné správy. Prostřednictvím těchto schránek doručují úřady své písemnosti příslušným adresátům (právníkům nebo fyzickým osobám), ale slouží i ke komunikaci s jinými orgány veřejné správy. Datové schránky podstatným způsobem mění způsob doručování, podávání a přijímání úředních dokumentů. Cílem je efektivnější, levnější, rychlejší a spolehlivější veřejná správa. [31],[32]

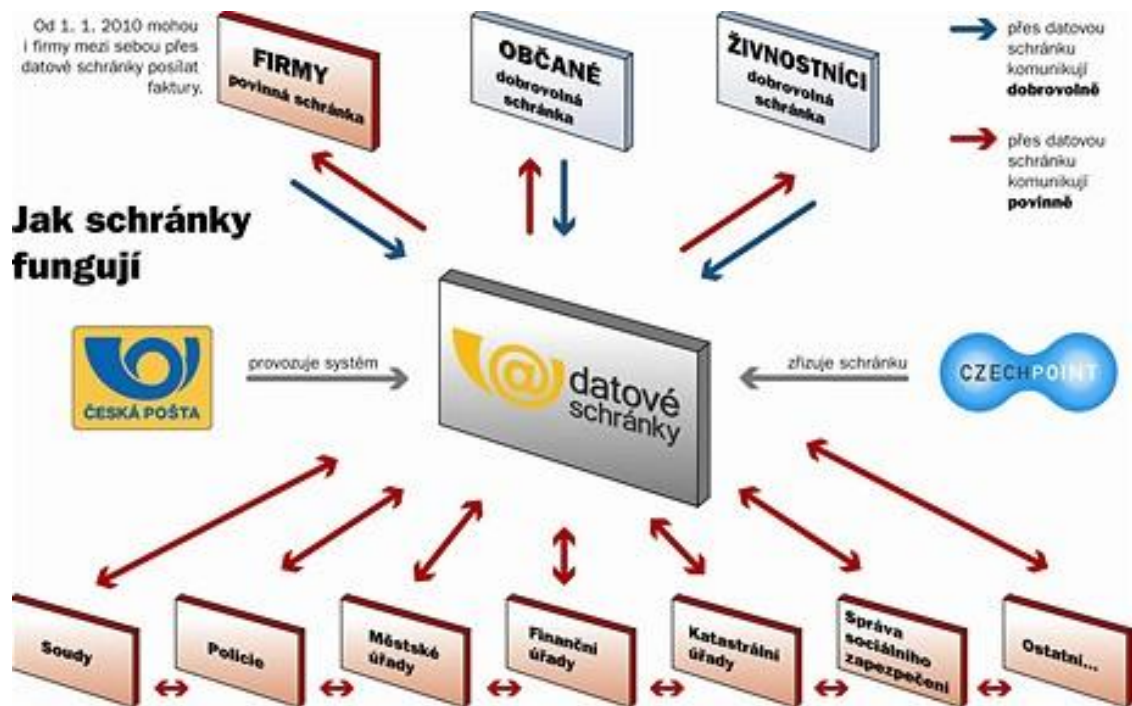
Komunikace probíhá stejně jako v listinné podobě. Zákon o datových schránkách totiž zrovnoprávňuje elektronickou a papírovou podobu zasílaného dokumentu. [33]

4.6.1 Typy datových schránek

Typ datových schránek se určuje podle toho, zda se jedná o datovou schránku zřizovanou ze zákona (automaticky) nebo o datovou schránku zřizovanou na základě žádosti.

Datové schránky ze zákona – orgán veřejné moci (notář, exekutor), právnická osoba zapsaná v obchodním rejstříku, právnická osoba zřízená zákonem, podnikající fyzická osoba (advokát, daňový poradce, insolvenční správce).

Datové schránky na žádost – fyzická osoba, podnikající fyzická osoba, právnická osoba (nezapsané v obchodním rejstříku např. spolky, nadace, ústavy,...), schránka OVM zřízená na žádost. [34]

Obr. 12 – Jak fungují datové schránky

5 FORMY KOMUNIKACE S VEŘEJNOU SPRÁVOU

Informační technologie významně ovlivňuje fungování úřadu a komunikaci jeho jednotlivých složek. „*Racionalita veřejné správy bývá spojována s budováním informačních systémů. Informace jsou tedy organizovány jako data, která mají pro veřejnou správu určitou hodnotu. Datum, tedy to, co je dáno, je organizovanou informací a normalizovanou bázi rozhodování. Ideální komunikací ve veřejné správě je přenos dat. V éře automatizace lze též definovat data jako informace vhodné pro počítače.*“

5.1 Informační systém úřadu

V rámci organizací jsou vybudovány lokální sítě na úrovni státu (LAN - Local Area Network) a sítě pokrývající rozsáhlejší území na mezinárodní úrovni (WAN – Wide Area Network). Pro potřeby vedení úřadu vzniká kontrolovaný, standardizovaný a řízený technologický systém, jehož funkcionalita je dána různými pozicemi v rámci organizace. Vedle toho díky internetu funguje systém, který je vhodný pro profesionální šíření a vyhledávání informací ve fungujících sítích mimo organizaci, ale zároveň je schopný uspokojovat subjektivní (osobní) potřeby zaměstnanců, nezávisle na jejich rolích v organizační struktuře. Proto se rozlišuje tvrdá komponenta (technická součást většího celku) informačního systému, která slouží přímo potřebám úřadu, a komponenta měkká, která je otevřená veřejným uživatelům, ale organizace ji nemá zcela pod kontrolou.

Zatímco komunikační kanál je soustavou technologických prostředků, umožňujících přenos signálu mezi dvěma koncovými body, jsou sítě mnohem komplexnější entitou vyznačující se samoorganizací a sebeutvářením.

Vedle hardwaru a softwaru je nutné považovat za součást informačních toků také orgware. Orgware je soubor osob užívající informační systém, jejich organizační vazby a užívání pravidel, metod a pracovních postupů. Politikové a jejich sekretariáty, vedoucí úředníci, řadový zaměstnanci, externí spolupracovníci, správci systému, kteří nemusí být součástí úřadu, ale jsou soukromým subjektem, mají různé požadavky na informační systém.

Díky informačním technologiím se pro úředníky proces předávání zpráv stává důležitější než obsah předávaného sdělení.

Důležitými vlastnostmi veřejných informačních systémů jsou:

- **jednoduchost pro uživatele** (srozumitelnost, přehlednost, přiblížení povaze uživatele),
- **odolnost** (vůči chybám, neznalostem uživatele, poškození),
- **stálost** (neměnnost zavedených postupů a zároveň jejich sladění s vývojem informací),
- **respektování zákonů a zvyklostí** (věcné i morální garance, právní a etické normy, interní kodexy).

Úřadům elektronicky komunikujícím s občany nesmí chybět implantabilita (= schopnost přijmout a zabudovat do prostředí (lokality) nový či další prvek, implantát (tj. techniku)).

Dnes probíhá na úřadech neviditelná permanentní kontrola všech vytvářených, odesílaných a přijímaných informací prostřednictvím nových technologií. Hlavním komunikačním a pracovním nástrojem je počítač připojený do vnitřní sítě, bez ohledu místa výkonu práce, umožňující v organizaci teoreticky spojení všech se všemi. Komunikace může tedy probíhat i mezi zaměstnanci umístěných v různých lokalitách.[35]

5.1.1 Komunikace úřadu s občany

„Při každém vysvětlování naší činnosti dříve nebo později nastane okamžik, kdy prostě nebudeme umět odpovědět.“ (Jan Keller, Nedomyšlená společnost)

Představitelé veřejné správy používají speciální komunikační prostředky a jazyk, který může být pro některé občany někdy nesrozumitelný a může tak vést k nedorozuměním. Proto je důležité rozvíjet administrativní gramotnost v rámci komunikačních dovedností, které směřují k porozumění složitých formulací úředních postupů a správních rozhodnutí. Způsob úřední komunikace je stanovený mnoha striktními pravidly a obvyklé typy sdělení zde nefungují, protože informace, témata a problémy, o nichž chce klient jednat, jsou převedeny do administrativního jazyka. Styl komunikace a administrativní transformaci úřad ovládá a klient se mu musí přizpůsobit. Pro potřeby různých druhů komunikace s veřejností i mezi svými jednotlivými články by veřejná správa měla vytvářet nezbytné organizační a technologické předpoklady. Neustále je potřeba propojovat rozdílné formy komunikace úředníků, politiků a různých veřejných skupin. [35]

5.1.2 Komunikace úřadu s úřadem

Česká republika má obrovské rezervy při elektronické komunikaci úřadu s jiným úřadem, vlastně zcela zaostává oproti tomu, co by se dalo nazvat alespoň uspokojivým stavem.

Sice již funguje například komunikace Policie ČR – Ministerstvo vnitra ČR – obecní úřady, ale jediné, co z této funkčnosti občan pocítí, je vyřizování pokut za dopravní přestupky.

Bylo by lepší vytvořit komunikaci v řetězci živnostenský úřad – finanční úřad – soud, kdy by občan žádal o živnostenský list na jednom úřadě a ten by mu po zaplacení správního poplatku byl obratem přidělen. Takový systém by totiž vydělával na každé jedné žádosti, a to tím, že by živnostník pracoval a vytvářel příjem, ze kterého by pak odváděl státu sociální pojištění a daně, namísto obíhání úřadů. [36]

5.2 Elektronický podpis

Elektronický podpis je nástrojem bezpečné elektronické komunikace. Nahrazuje v internetové komunikaci nejběžnější způsob doložení svojí identity v reálném životě prostřednictvím občanského průkazu a vlastnoručního podpisu.

Elektronický podpis zajišťuje:

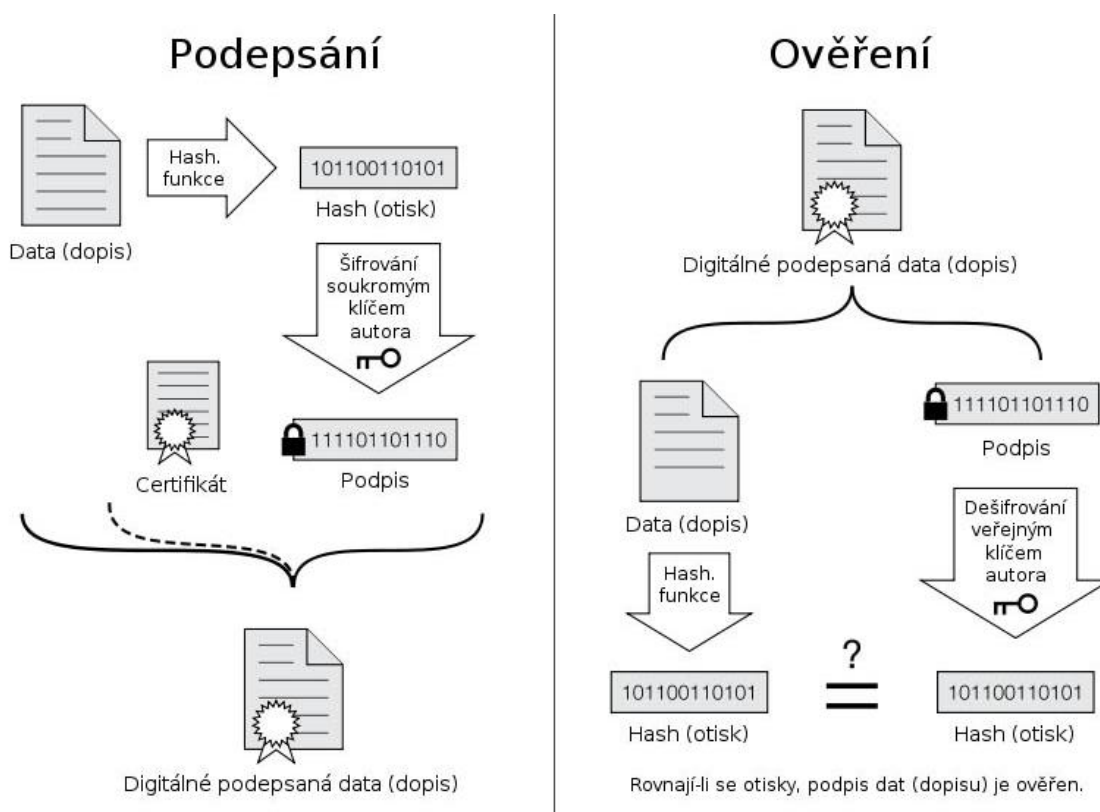
- integritu dokumentu - lze ověřit, zda nebyl podpis změněn,
- pouze vlastník elektrického podpisu dokáže podepsat dokument – a to díky kryptografii – kryptografické technologie (šifrování),
- příjemce dokáže ověřit totožnost odesílatele – zda je opravdu tím za koho se vydává.

K vytvoření podpisu je zapotřebí podpisový klíč. Tento klíč má dvě části – soukromou a veřejnou, a dá se vytvářet zároveň, ale jedna z druhé nejde spočítat. Soukromá část s dokumentem počítá binární data. Veřejná část s dokumentem kontroluje, zda se jedná o stejný dokument, který byl podepsán, a že soukromá část byla vytvořena pomocí odpovídajících binárních dat. [37]

Je jedním z hlavních nástrojů autentizace a identifikace fyzických osob v internetovém prostředí. Stále více právních předpisů umožňuje používání elektronického podpisu v oblasti orgánů veřejné správy, a to při komunikaci občanů s potřebnými úřady, ale i při komunikaci mezi samotnými úřady. Nejvíce se momentálně využívá elektronický podpis vůči orgánům

veřejné správy především při správě daní a v obecných řízeních. Podmínkou pro komunikaci občanů se státní správou jsou tzv. kvalifikované certifikáty občanů.

Povinnosti pro Ministerstvo vnitra, které musí vykonávat je stanoveno v zákoně č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu, a požadavky ve vyhlášce č. 378/2006 Sb., o postupech kvalifikovaných poskytovatelů certifikačních služeb. [38]

Obr. 13 – Princip elektronického podpisu

5.3 Elektronická značka

Elektronická značka je z technologického hlediska stejná jako zaručený elektronický podpis (digitální podpis), rozdíl je zde pouze v právním charakteru. Elektronickou značku lze přirovnat k úřednímu razítku, může označovat i právnickou osobu nebo organizační složku státu. Dokumenty jsou automaticky opatřovány, bez nutnosti ověřovat každou datovou zprávu. [39]

5.4 Certifikát

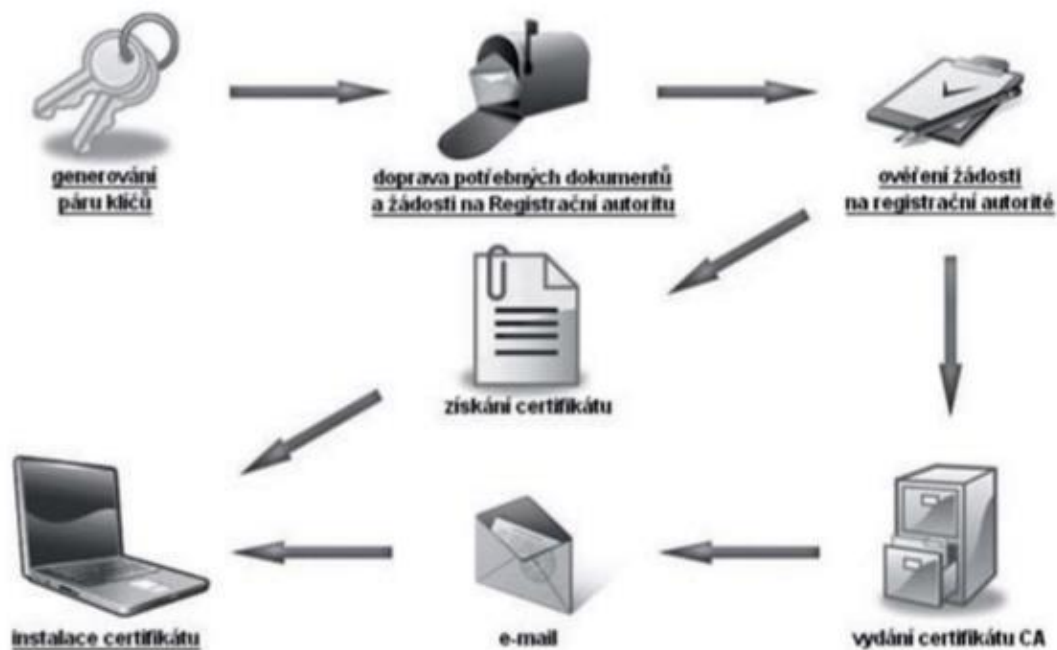
V praxi je využití elektronického podpisu spojeno s certifikáty. Běžně používané certifikáty obsahují datum počátku a ukončení platnosti (doba platnosti je omezená na 1 rok), celé jméno certifikační autority, která jej vydala, sériové číslo a další informace spojené s používáním certifikátu.

Obr. 14 – Životní cyklus certifikátu

Tvorba certifikátů má 6 kroků:

1. Generování šifrovacích klíčů – každý potenciální žadatel si pomocí dostupného softwaru vygeneruje dvojici klíčů pro asymetrickou šifru. Není třeba speciální software, protože počítač je již vybaven nutným softwarem pro komunikaci na internetu.
2. Příprava identifikačních dat a žádosti o certifikát – žadatel shromáždí osobní materiály, které jsou nutné pro vydání certifikátu (IČO, DIČ, OP, rodné číslo atd.) a vyplní nutný formulář.
3. Předání žádosti o certifikát certifikační autoritě – žadatel předá na kontaktních místech nutná data pro vydání certifikátu. Kontaktním místem centrálních autorit je registrační autorita.
4. Ověření informací – certifikační autority, zda může žadateli certifikát vydat. Ověřuje se konzistence a jedinečnost klíčů.
5. Tvorba certifikátu – certifikační autorita vytvoří elektronický dokument požadovaného formátu a ten poté podepíše svým privátním klíčem.
6. Předání certifikátu – certifikát je podle dohody žadateli předán, odeslán nebo zveřejněn. Nezveřejněný poskytuje pouze minimální ochranu. [1],[3]

Obr. 15 – Proces získání certifikátu

5.4.1 Certifikační autorita

Ministerstvo vnitra v souladu se zákonem č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu udělilo akreditaci třem společnostem, které jsou oprávněny vydávat kvalifikované certifikáty:

- **První certifikační autorita, a. s.** - www.ica.cz (Vydává: kvalifikovaný certifikát, kvalifikovaný systémový certifikát, kvalifikované časové razítko, prostředky pro bezpečné vytváření elektronického podpisu),
- **Česká pošta, s. p.** - www.postsignum.cz (Vydává: kvalifikovaný certifikát, kvalifikovaný systémový certifikát, kvalifikované časové razítko),
- **eIdentity a. s.** - www.eidentity.cz (Vydává: kvalifikovaný certifikát, kvalifikovaný systémový certifikát, kvalifikované časové razítko). [1][40]

Certifikační autorita vystupuje jako třetí, nezávislý a důvěryhodný subjekt, při vzájemné komunikaci dvou subjektů. Certifikační autorita garantuje důvěryhodnost a kvalitu vydaných certifikátů.

Obr. 16 – První certifikační autorita, a.s.

Obr. 17 – PostSignum

Obr. 18 – eIdentity

Kvalifikovaný certifikát

Kvalifikovaný certifikát je certifikát, který musí být označen jako kvalifikovaný dle zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu, musí přesně identifikovat vydavatele certifikátu i podepisující osobu, musí mít vyznačenou dobu platnosti a další zákonem stanovené náležitosti. [1]

Je standardizován v rámci Evropské unie – Směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/93/ES. [3]

Kvalifikovaný systémový certifikát

Na rozdíl od kvalifikovaných certifikátů tvoří kvalifikovaný systémový certifikát samostatnou kategorii certifikátů. Jsou vytvářeny k ověřování elektronických značek, k bezpečnému využití a zajištění neodmítnutelnosti odpovědnosti.

Komerční certifikát

Komerční certifikát řeší bezpečné přihlašování, posílání zašifrovaných e-mailů. Pro konkrétní osoby je určen osobní certifikát (zvýšení bezpečnosti přihlášení do datové schránky), a pro technická zařízení (aplikace na serverech) je určen systémový certifikát (zabezpečení komunikace mezi servery nebo při řešení spisové služby).

Komerční certifikát není automaticky uznáván úřady státní správy, jako je tomu u kvalifikovaného certifikátu. Obě komunikující strany se musí na použití dohodnout. [41]

5.5 Časové razítko

Časová razítka mají oporu v legislativě České republiky stejně jako certifikáty. V případě potřeby se lze na tyto razítka odvolávat jako na důkaz.

Kvalifikované časové razítko

Kvalifikované časové razítko bylo rozšířené akreditací z 1. 2. 2006. Nese stejné bezpečnostní atributy jako kvalifikované certifikát. Klíčovým faktorem je přesně garantovaný čas, který byl vložen do časového razítka. Mezi nejčastější možnosti využití patří ochrana logových záznamů v auditních souborech, ochrana programových kódů, využití v rámci elektrických podatelen a notářských služeb, uzavírání elektronických smluv atd. [3]

6 EGOVERNMENT V ZAHRANIČÍ

V této části si představíme některé zajímavosti z oblasti eGovernmentu v zahraničí. Zaměříme se na právní úpravy elektronického podpisu, dlouhodobé uchovávání elektronických dokumentů atd. tak, jak to funguje v jiných zemích. I přes to, že nelze zpravidla tyto úpravy implementovat do českého státního řádu jako jeden celek, z důvodu jeho mnoha specifikací, a také se někdy ani neshodují s danými principy činnosti státních institucí v Česku, ale jsou zajímavým pohledem na fungování eGovernmentu jinde ve světě.

Do roku 1996 se datuje základní úprava právních otázek spojených s eGovernmentem modelovým zákonem UNCITRAL Model Law on Electronic Commerce (dále „UNCITRAL Model Law“), který je od doby svého vzniku inspirací pro nejvyspělejší státy světa. Při přípravě legislativy z něj vychází i např. Evropská komise, která jej používá při řešení některých aspektů elektronické komunikace. UNCITRAL Model Law vychází z důsledného technologicky neutrálního přístupu.

Tento zákon rozlišuje pojmy:

- písemnost – za písemnost se považuje např. veškeré e-mailové zprávy, jakékoliv texty v elektronické podobě, bez ohledu na jejich úroveň zabezpečení nebo zda je u nich patrný jejich zdroj,
- originál – za originál lze považovat i n-tou elektronickou kopii dokumentu, pokud by bylo možné prokázat integritu obsahu od okamžiku, kdy byl dokument vyhotoven ve své finální formě,
- podpis – elektronický podpis je založen na technologické neutralitě a nelze zde přijmout vztah založený na systému dvou klíčů tak, jak to existuje ve Směrnici EU č. 1999/93/EC a v českém zákoně č. 227/2000 Sb. o elektronické podpisu,
- úřední/notářské ověření – pro elektronické úřední ověření existuje doporučení pro odstranění veškerých překážek znemožňující provádění úředního ověření elektronickou cestou v národních zákonech (např. upravení požadavku na aplikaci úředního razítka atd.),
- právní účinek/důkazní síla – obecné podmínky ovlivňující plný právní účinek/právní sílu, kde je kladen důraz na zajištění integrity informací, na důvěryhodnost procesu vytváření, na autentičnost původce, na ukládání a komunikaci datovými zprávami.

Splnění daných podmínek značně ovlivňuje požadavky na důvěryhodnost elektronického podpisu,

- archivace dokumentů – elektronická transformace a archivace vychází z pojetí originálu, písemnosti a plné právní účinnosti/důkazní síly a v podstatě spojuje výše uvedené požadavky. [3]

6.1 eGovernment v USA

Elektronická komunikace

V roce 1999 vypracovali v USA obdobu zákona UNCITRAL Model Law tzv. Uniform Electronic Transactions Act. Návrh tohoto zákona vypracovala National Conference of Commissioners of Uniform State Laws, která připravuje zákony pro jednotlivé státy v USA. V roce 2000 byl dále přijat federální zákon E-Sign Act – zákon o elektronickém podpisu.

Oba tyto zákony vycházejí ve velké míře z UNCITRAL Model Law a dále tento zákon rozvíjejí. Oba tyto právní dokumenty představují mezi odborníky na celém světě uznávanou nejmodernější komplexní právní úpravu elektronických obchodních transakcí.

Elektronická archivace a transformace

Problematiku elektronické archivace a transformace upravuje Uniform Electronic Transactions Act (UETA). Kvůli tomu, že bylo z působnosti UETA a E-Sign Act vyňaty některé typy dokumentů, byl v roce 2004 připraven zákon Uniform Real Property Electronic Recordation Act (URPERA), který se vztahuje zejména k vlastnictví nemovitostí.

Elektronická justice

V prosinci 2006 byla přijata účinná změna občanského soudního řádu. V dubnu 2006 byl schválený Nejvyšším soudem dodatek pro nutné změny v procesním právu tzv. e-discovery rules. [3]

6.2 eGovernment ve Velké Británii

Velká Británie dosáhla podobného právního stavu jako USA, ale na základě soudních rozhodnutí ne na základě zvláštních zákonů.

Elektronická komunikace

Anglie vydala první soudní rozhodnutí, kde přiznala plný právní účinek a důkazní sílu elektronických dokumentů – prakticky zrušila požadavek na originál dokumentu. V zákonu o elektronických komunikacích je stanoveno, že elektronický podpis je důkazním prostředkem, a slouží k autentizaci v soudních řízeních. Hlavním znakem britské legislativy je do značné míry liberální přístup – je na soudci, aby zhodnotil, zda je elektronický podpis řádně použit.

Elektronická fakturace

Jako člen EU, přijala Velká Británie zákony implementující Směrnice EU, zejména Směrnici č. 1999/93/EC o elektronických podpisech, Směrnici č. 2000/31/EC o elektronickém obchodu a směrnici č. 2001/115/EC, upravující fakturaci pro účely DPH včetně elektronické fakturace. [3]

6.3 eGovernment ve Francii

Francouzské právo bylo významně upraveno vzhledem ke vztahu sledované problematiky v roce 2000.

Elektronická komunikace

Také francouzský občanský zákoník vychází z UNCITRAL Model Law, tento zákon přiznává dokumentu původně vytvořeném v elektronické podobě hodnotu originálu, ale je zde potřeba vybavit tento dokument možností ověření a integrity obsahu – opatřit dokument elektronickým podpisem.

Elektronická fakturace

Elektronická faktura může být předána ve dvou formátech:

- ve strukturovaném formátu – formát je reprodukovatelný (opakovatelný) počítačovým programem – tradiční norma EDI (EDIFACT, VDA, ...), XML nebo jiný strukturovaný formát (IDOC),
- v nestrukturovaném formátu – není automaticky reprodukovatelný – PDF, JPEG.

Je možné v dematerializované formě odesílat faktury v rámci extra a intrakomunitárních výměn dvěma různými prostředky:

- ve strukturované formě přijaté oběma stranami (formát EDI) – dodavatel, klient a
- v jakékoliv formě (Word, JPEG) elektronicky podepsané – musí být potvrzeno třetí důvěryhodnou osobou.

Fakturace, která je přijata daňovým úřadem musí splňovat určitá kritéria: musí obsahovat všechny zákonné náležitosti, musí být v souladu se směrnicí o DPH, musí odpovídat pravidlům uchovávání dokumentů, musí odpovídat účetním závazkům podniků a obchodů.

Elektronická justice

Podle zákona má elektronický dokument stejnou průkazní hodnotu jako dokument v papírové formě. Podle francouzského práva se považují elektronické dokumenty, které byly původně uzavřeny v papírové formě za kopie. V tomto případě může být kdykoliv požadován originál dokumentu. Je zde potřeba náležité identifikování autora a zaručení integrity dokumentu. V určitých případech může sloužit jako důkazní materiál i kopie, to záleží na soudním posouzení.

eGovernment

Zákon z dubna 2000 je pokrokový projekt ve Francii (Projet bien avance en France). Soukromí podnikatelé mají veškeré služby on-line zdarma. Fyzické osoby mohou podat přiznání o dani z příjmu elektronicky. Tato procedura je zdarma zabezpečena zaslaným elektronickým certifikátem. Je možné také platit on-line domovní daň, pozemkovou daň atd. Právníkové osoby mohou elektronicky podat přiznání o dani z činnosti obchodní společnosti, zaplatit daň ze zisků z výkonu svobodných povolání (bénéfices non commerciaux), daně z průmyslové a obchodní činnosti, daně ze zemědělských zisků.

Elektronický podpis může používat právnická i fyzická osoba na účet podniku.

Elektronická archivace a transformace

Nejsou přesně stanovené podmínky archivnictví ve Francii. Na národní úrovni bylo vytvořeno sdružení AFNOR (Association Française de Normalisation) týkající se elektronického archivnictví.

Data se zapisují na upřednostňovaný nepřepisovatelný disk nebo na přepisovatelné optické disky, kde chrání obsah určitý software, dále přichází v úvahu analogické nosiče (COM – Computer Output Microforme) nebo magnetické disky.

V elektronické formě mohou být archivovány nebo vyhotoveny i notářské úkony. [3]

6.4 eGovernment v Belgii

Od 20. října 2000 došlo v Belgii ke změně legislativy týkající se důkazních prostředků, které se týkají nových forem podpisů.

Elektronická justice

Do budoucna se počítá s možností, že elektronický podpis bude možné použít jako důkaz v případě prokázání integrity obsahu dokumentu a v případě, že jej lze přiřít určité osobě.

Za určitých podmínek je samotný zaručený elektronický podpis postaven na úroveň vlastnoručního podpisu. V roce 2006 byl přijat zákon upravující elektronické soudní řízení. Jedná se o systém Phenix, který je založený na konceptu elektronického spisu. Implementace tohoto systému se předpokládá v několika etapách v rámci následujících let.

Elektronická fakturace

Belgická legislativa (úprava o DPH) umožňuje uchovávání elektronických faktur bez ohledu, kde je uloženo (faktury nelze uchovávat mimo EU). Faktury dále nelze převést z papírové do elektronické podoby, protože musí být uchovány v původním formátu a v tomto případě nelze tedy zničit papírový originál, existují však na požádání odchylky od tohoto pravidla. Faktury je nutné uchovávat po dobu 10 let.

Podmínky přenosu a zpracování dat jsou stanoveny od roku 2006 v Comité de l'assurance du Service des Soins de santé v Instrukci. [3]

6.5 eGovernment v Německu

Byl přijat zákon na změnu občanského práva ve vztahu k požadavkům na formu a další předpisy na modernizaci právních transakcí z 13. července 2001 (Zákon na změnu formy), aby byly odstraněny nedostatky ve vztahu k užívání elektronické formy smluv.

Základním principem německého práva je, že neexistuje žádný požadavek na formu. I zde však existují výjimky. Německá vláda financuje rozsáhlý významný projekt, kde je kladen důraz na bezpečnou elektronickou digitalizaci státních archivů a papírových dokumentů opatřených vlastnoručními podpisy. [3]

6.6 eGovernment ve Finsku

Elektronická archivace

Archivnictví bylo upraveno ve Finsku v roce 1994 zákonem o archivnictví.

Elektronická komunikace

Řídí se podle zákona o elektronické službě a komunikaci ve veřejném sektoru a je zde definován elektronický dokument jako elektronická zpráva, která se týká rozhodnutí nebo záležitosti.

Elektronický podpis

Do zákona o elektronickém podpisu byla implementována evropská direktiva o elektronických podpisech. Tento zákon stanovuje způsob užívání elektronického podpisu v právních úkonech. Musí být vytvořen bezpečný prostředek pro vytváření elektronického podpisu, který musí být založen na kvalifikovaném certifikátu. Díky tomuto zákonu si mohou poskytovatelé certifikačních služeb uchovávat informace o platnosti certifikátů, jen v případě, že slouží k účelu ověření fakturace nebo elektronického podpisu a to pouze v právních úkonech.

eGovernment

V zákoně o elektrických službách a komunikacích ve veřejném sektoru byla specificky upravena elektronická komunikace ve veřejné správě. Tento zákon se vztahuje na soudní, správní záležitosti, včetně soudního vymáhání a stíhání a upravuje registraci, doručování (včetně potvrzení) a archivaci. V případě nedoručení zprávy nese riziko odesílatel.

Po vypršení platnosti elektronického podpisu na rozhodnutí, si mohou oprávněné strany vyžádat nové kopie rozhodnutí a to zdarma.

Elektronická fakturace

Elektronická fakturace má již třicetiletou tradici ve Finsku. Od roku 19998 se platí veškeré elektronické faktury přes internet. Neexistují zde žádné právní předpisy, které by specificky upravovaly elektronickou fakturaci. U elektronických faktur se nepožaduje elektronický podpis, především proto, že ani u faktury v papírové podobě nemusí být podpis. V případě uchování údajů pouze v elektronické podobě, musí být dokument uložen ve dvou elektronických kopiích. Není však požadováno, aby byly faktury archivovány v původní formě. [3]

6.7 eGovernment ve Švédsku

V roce 1989 začalo Švédsko vyvíjet legislativu k elektronickým podpisům, došlo taky ke změně v celním řízení. Legislativa se snaží kombinovat mezinárodní standardy s právními požadavky pro elektronické podpisy se souvisejícími službami.

Elektronická archivace

Právní rámec týkající se úředních a státních záznamů se skládá z Freedom of the Press Act, Archives act, Secrecy Act, Data Act a prováděcích předpisů, zvláště pak Archive Ordinance, který zmocňuje Národní archivy (SNA) k vydávání instrukcí, které se týkají dokumentů veřejnoprávních institucí.

SNA vydalo v roce 1991 nařízení Regulations and recommendations concerning recordings from automatic data processing (týká se usnadnění dlouhodobé archivace elektronických dokumentů – požadavky na bezpečnost, převod, kopírování, úschovu, organizaci atd.) a Regulations concerning delivery of recordings from automatic data processing (týká se převodu elektronických dokumentů do SNA). [3]

6.8 eGovernment v Nizozemí

Již v roce 1994 měly být vyvinuty doporučení, standardy a nejlepší praxe zacházení s elektronickými záznamy.

Elektronická komunikace

Od roku 1995 nový zákon Archives Act specificky pokrývá elektronické záznamy a vztahuje se na soukromoprávní i veřejnoprávní instituce. Do roku 2000 neexistovala možnost, aby se veřejnost dostala k oficiálním dokumentům v elektronické podobě.

Elektronická archivace

V Nizozemsku funguje od roku 1988 historický archiv dat (NHDA, který byl později sloučený s Steinmetz Archive jako součást Nizozemského institutu pro služby vědeckých informací – NIWI), který uchovává a shromažďuje elektronické verze materiálů, které vznikly pomocí digitalizace, ať už přepisem nebo scanováním. [3]

6.9 eGovernment v Dánsku

Elektronická archivace

Zákon z roku 1992 o archivnictví (Archival Law) je doplněný o podzákonný předpis (Executive order). Elektronické dokumenty se předávají do státního archivu, kde jsou uchovány ve formě bez ztráty dat a umožňují jejich další přepis. Období archivace je stanoveno na dobu 5 let, data se uchovávají na CD-R. Od roku 2004 existuje zákon, který vyžaduje uchovávání nejen elektronických dokumentů, ale i tiskovin. Pokud jde o elektronické dokumenty zachovávají se ve statické podobě na nosičích – CD, DVD atd.

Elektronický podpis

Od 1. 10. 2000 nabyl platnosti zákon o elektronickém podpisu, tento předpis specifikuje požadavky, které se týkají kontroly bezpečnosti poskytovatele certifikačních služeb, kontroly identity osob, které certifikáty vydávají atd. Dánsko vydává elektronické podpisy svým občanům zdarma a v jednodušší formě (založeno pouze na softwaru). Mají krátkou trvanlivost pouhé 2 roky. Obecným pravidlem je také, že elektronické podpisy mají stejnou váhu jako vlastnoruční podpisy. Od února 2005 jsou povinny přijímat elektronické podpisy všechny veřejné úřady (public authorities) v Dánsku. Pokud není stanoveno jinak, nejsou vyžadovány žádné formality k platnosti smlouvy.

Elektronická fakturace

Od 1. 2. 2005 platí v Dánsku povinnost elektronické fakturace. Faktury se uchovávají v tištěné nebo elektronické podobě. Přesný způsob elektronického formátu není zákonem přesně předepsán, a však informace jsou uloženy v takovém formátu, aby je bylo možné zpřístupnit daňovým úřadům. Elektronické faktury se musejí uchovávat v původním formátu a v původní formě tj. elektronicky. [3]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

7 ANALÝZA DOSTUPNOSTI SLUŽEB CZECH POINT

Na oficiálních stránkách služby Czech POINT (www.czechpoint.cz) si lze v sekci O projektu – Aktuální dostupnost služeb, zjistit aktuální dostupnost funkčnosti služeb cílových rejstříků státní správy. Jedná se zejména o tyto služby: Autorizovaná konverze dokumentů, Centrální úložiště ověřovacích doložek, Datové schránky, Podání do registru účastníků provozu modulu autovraků ISOH (informační systém odpadového hospodářství), Přijetí podání podle živnostenského zákona, Úschovna systému Czech POINT, Vydání ověřeného výstupu ze Seznamu kvalifikovaných dodavatelů, Výpis z bodového hodnocení řidiče, Výpis z insolvenčního rejstříku, Výpis z Katastru nemovitostí, Výpis z Obchodního rejstříku, Výpis z Rejstříku trestů, Výpis z Rejstříku trestů právnické osoby, Výpis z Živnostenského rejstříku, Základní registry.

Služba	Dostupnost
Autorizovaná konverze dokumentů	●
Centrální úložiště ověřovacích doložek	●
Datové schránky	●
Podání do registru účastníků provozu modulu autovraků ISOH	●
Přijetí podání podle živnostenského zákona (§ 72)	●
Úschovna systému Czech POINT	●
Vydání ověřeného výstupu ze Seznamu kvalifikovaných dodavatelů	●
Výpis z bodového hodnocení řidiče	●
Výpis z insolvenčního rejstříku	●
Výpis z Katastru nemovitostí	●
Výpis z Obchodního rejstříku	●
Výpis z Rejstříku trestů	●
Výpis z Rejstříku trestů právnické osoby	●
Výpis z Živnostenského rejstříku	●
Základní registry	●

Obr. 19 – Aktuální dostupnost služeb Czech POINT

7.1 Kontaktní místa v rámci celé České republiky

K 26. 5. 2016 existuje celkem 7 177 pracovišť (kontaktních míst) poskytující služby Czech POINT. V rámci celé ČR jsou tyto služby poskytovány: na obecních a krajských úřadech, na vybraných pracovištích České pošty, zastupitelských úřadech, kancelářích Hospodářské komory (HK) a také v kancelářích notářů.

V následující tabulce jsou přehledně vypsány počty pracovišť ve všech krajích.

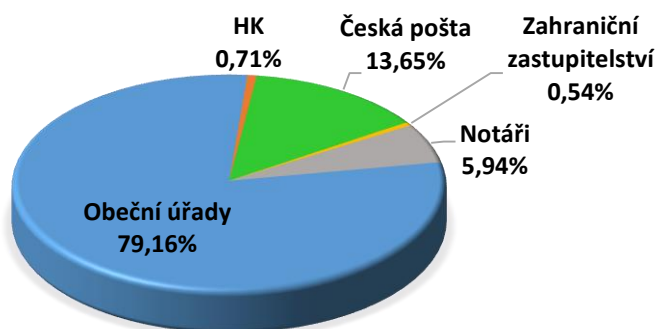
Tab. 1 – Kontaktní místa Czech POINT v České republice

Kraj	Úřad	Česká pošta	HK	Notář	Banka
Jihočeský	400	83	7	22	5
Jihomoravský	622	119	5	46	7
Karlovarský	116	36	-	8	2
Královehradecký	323	59	1	25	5
Liberecký	195	49	2	14	3
Moravskoslezský	327	115	3	41	4
Olomoucký	364	58	7	26	7
Pardubický	338	50	4	25	1
Plzeňský	350	53	1	30	3
Středočeský	890	97	4	40	3
Ústecký	314	64	6	25	5
Vysočina	432	46	2	21	4
Zlínský	287	52	3	17	3
Praha	72	98	4	81	16
Celkem	5 681	980	51	426	68

Existují ještě další kontaktní místa a to zahraniční zastupitelství, které má mimo ČR celkem 39 pracovišť převážně na konzulátech zastupující ČR po celém světě. [42]

Pracoviště Czech POINT

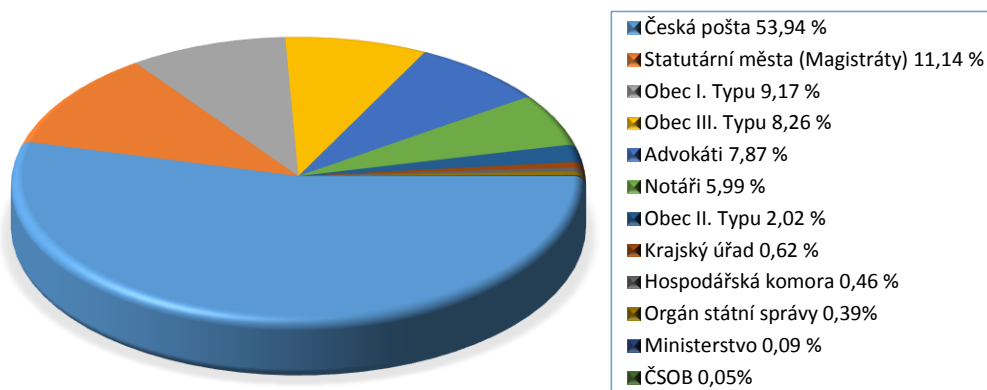
Z následujícího prostorového výsečového grafu vyplývá, že největší podíl poskytující služby Czech POINT mají pracoviště Obecních (Městských) úřadů s celkovým počtem 5 681 pracovišť (79,16%), za nimi následuje Česká pošta s 980 pracovišti (13,65%), Notáři s 426 pracovišti (5,94%), Hospodářská komora (HK) s 51 pracovišti (0,71%) a nejméně mají zahraniční zastupitelství 39 pracovišť (0,54%). [53]

Graf 1 – Pracoviště Czech POINT

Struktura vydaných výpisů dle institucí

Graf ukazuje strukturu výpisů vydaných dle institucí. Na prvním místě je s nejvíce vydanými výpisy Česká pošta a to s 5 818 202 výpisy (53,94%), dále následují Statutární města s 1 201 646 výpisy (11,14%), Obce I. Typu s 989 309 výpisy (9,17%), Obce III. Typu s 890 640 výpisy (8,26%), Advokáti s 848 787 výpisy (7,87%), Notáři s 645 907 výpisy (5,99%), Obce II. Typu s 217 975 výpisy (2,02%), Krajský úřad s 67 173 výpisy (0,62%), Hospodářská komora s 49 796 výpisy (0,46%), Orgán státní správy s 42 518 výpisy (0,39%), Ministerstvo s 9 810 výpisy (0,09%) a na posledním místě je ČSOB s 5 566 výpisy (0,05%). Existují ještě instituce, které nedosahují ani 0,01% mezi ně patří Exekutoři s 10 výpisy (0,00%), Orgány veřejné moci s 8 výpisy a PO (právnícké osoby) s 8 výpisy. [53]

Graf 2 – Struktura vydaných výpisů dle institucí

7.2 Kontaktní místa v rámci Zlínského kraje

Zlínský kraj je jedním ze 14 územně samosprávných celků v České republice. Kraj má rozlohu 3 963 km², což je 5% z celkové rozlohy České republiky a je čtvrtým nejmenším krajem. Je tvořen těmito okresy: Zlínským, Vsetínským, Uhersko Hradišťským, Kroměřížským. Tvoří hranice se Slovenskou republikou a sousedí s Jihomoravským, Olomouckým a Moravskoslezským krajem.

Zlínský kraj vznikl 1. ledna 2000 v rámci reformy veřejné správy podle zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků. Celkem má kraj 307 obcí, z toho 30 měst. V roce 2012 žilo v kraji 584 676 obyvatel a hustota zalidnění je 148 obyvatel/km². [43],[44]

V rámci Zlínského kraje existuje v současnosti celkem 361 pracovišť Czech POINT. Rozdělení kontaktních míst Czech POINT v rámci Zlínského kraje: [45]

Tab. 2 – Kontaktní místa Czech POINT ve Zlínském kraji

Okres	Úřad	Česká pošta	Hospodářská komora
Kroměříž	76	9	1
Uherské Hradiště	76	17	1
Vsetín	59	12	-
Zlín	88	15	1

Pracoviště Czech POINT ve Zlíně

- na Magistrátu města 4 pracoviště Czech POINT:
 - Městské informační a turistické středisko.
 - Odbor občansko-správních agend, pracoviště evidence obyvatel.
 - Odbor občansko-správních agend, pracoviště ověřování podpisů a listin.
 - Odbor živnostenský.
- v budově Krajského úřadu Zlínského kraje je 1 pracoviště Czech POINT
 - Podatelna krajského úřadu ve 2. etáži.

Správní poplatky – Ceník služeb

Správní poplatky, které na svých stránkách uvádí Zlínský kraj i město Zlín.

Tab. 3 – Ceník služeb

Výpisy	Cena za 1. stranu	Cena za každou další stranu *
Obchodní rejstřík	100,- Kč	50,- Kč
Živnostenský rejstřík	100,- Kč	50,- Kč
Katastr nemovitostí	100,- Kč	50,- Kč
Rejstřík trestů	100,- Kč	0,- Kč
Centrální registr řidičů	100,- Kč	50,- Kč

* cena je za každou další i započatou stránku

- podání v rámci agend Registru živnostenského podnikání – 50,- Kč + další správní poplatky dle zákona o správních poplatcích,
- autorizace do MA ISOH – 100,- Kč za 1. stranu / 50,- Kč*,
- autorizovaná konverze dokumentů – 30,- Kč*,
- opětovné zneplatnění přístupových údajů a vydání nových – 200,- Kč,
- zřízení datové schránky – bez poplatku. [46]

Projekt Czech POINT ve Zlíně

Město Zlín podalo žádost o poskytnutí dotace v rámci integrovaného operačního programu „E-Government v obcích – Czech POINT“. Žádost byla městu schválena a 21. 7. 2009 obdrželo město dotaci ve výši 58 259,- Kč.

Tento projekt město financovalo:

- z 85% (58 259,- Kč) z dotace ze strukturálního fondu ERDF (Evropský fond regionálního rozvoje),
- z 15% (10 281,- Kč) z národního veřejného zdroje – obecní rozpočet.

Celkové náklady na realizaci činili tedy 68 540,- Kč.

Magistrát města Zlín v rámci projektu provedl tyto úpravy (změny):

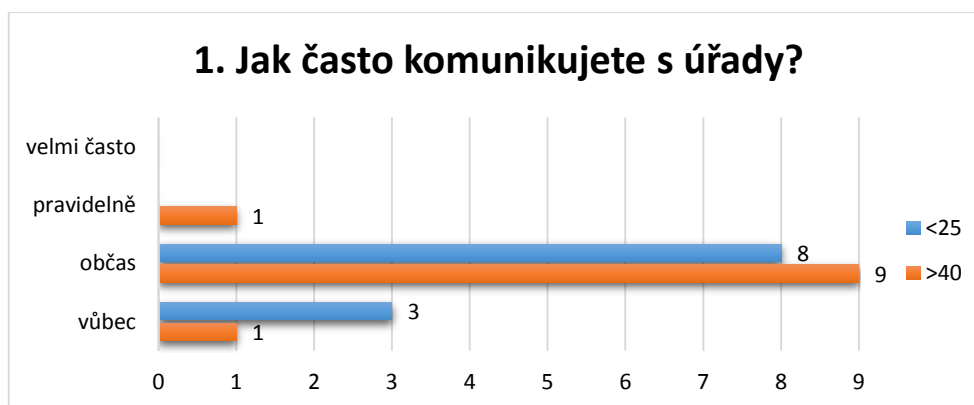
- upgrade pracoviště Czech POINT na ulici náměstí Míru 12 - finanční prostředky byly využity k nakoupení a doplnění nové výpočetní techniky,
- rozšíření vybavení pracoviště poskytující služby Czech POINT – nezbytná podmínka byla zřízení datových schránek,
- město pomohlo dalším obcím z administrovat žádosti ve svém správním obvodu – tuto nabídku využilo 10 obcí. [47]

7.3 Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření jsem dělala ve Zlínském kraji dvěma způsoby:

- elektronickou formou - vyplnění dotazníku přes internet v rámci spolužáků (věková skupina od 20 do 25 let),
- oslovením náhodných občanů v obci Biskupice u Luhačovic (věková skupina oslovených více než 40 let a méně než 75 let).

Otázky jsem formulovala tak, aby byly jasné, jednoznačné a jednoduché na pochopení i pro starší občany. Celkem jsem získala 22 odpovědí, 11 elektronickou formou od spolužáků pomocí Facebooku (označené také jako první skupina) a 11 z osobního setkání s osobami starší 40 let (označené také jako druhá skupina). Záměrně jsem se zaměřila na tyto dvě rozdílné věkové skupiny, chtěla jsem poukázat na to jaký přehled o veřejné správě, službě Czech POINT a jejich součástech mají tyto dvě od sebe hodně vzdálené generace.

Graf 3 – Jak často komunikujete s úřady?

Z toho grafu je patrné, že s úřady občas komunikuje celkem 17 lidí a to 8 lidí z první skupiny (do 25 let) a 9 lidí s druhé skupiny (nad 40 let). S úřady vůbec nekomunikují celkem 4 lidé, a to následovně, z první skupiny 3 lidé a z druhé skupiny 1 člověk. Pouze 1 člověk z druhé skupiny komunikuje s úřady pravidelně.

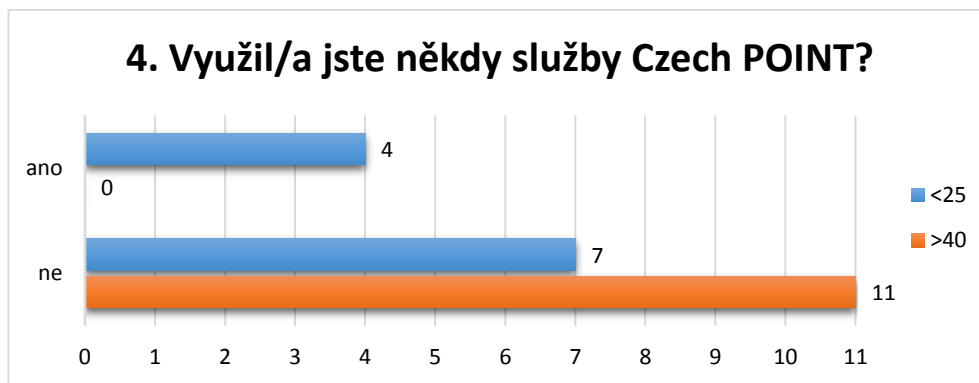
Graf 4 – Jak nejčastěji komunikujete s úřady?

Dotazovaní lidé nejvíce upřednostňují osobní setkání při komunikaci s úřady a to celkem 13 dotazovaných osob, tedy 6 osob z první skupiny a 7 osob z druhé skupiny. Další způsob komunikace s úřady prostřednictvím dopisu volí 1 osoba z první skupiny a 2 osoby z druhé skupiny. Celkem 2 osoby tedy 1 z první a 1 z druhé skupiny volí komunikaci formou elektronické pošty (e-mailem). Komunikaci prostřednictvím telefonu volí 1 osoba nad 26 let.

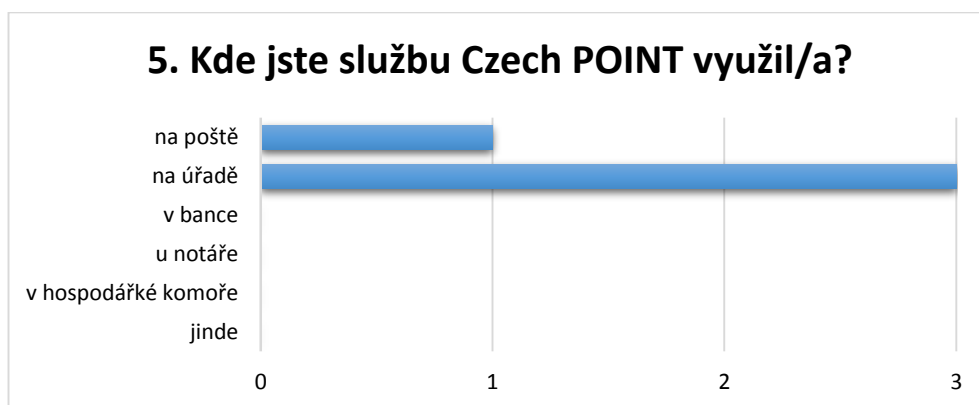
Graf 5 – Slyšel/a jste někdy o službě Czech POINT?

Z grafu je patrné, že většina lidí již někdy v minulosti slyšela o službě Czech POINT - celkem 19 dotazovaných lidí. Z první skupiny 10 osob a z druhé skupiny 9 osob. O této službě nikdy neslyšeli pouze 3 lidé a to 1 z první a 2 z druhé skupiny.

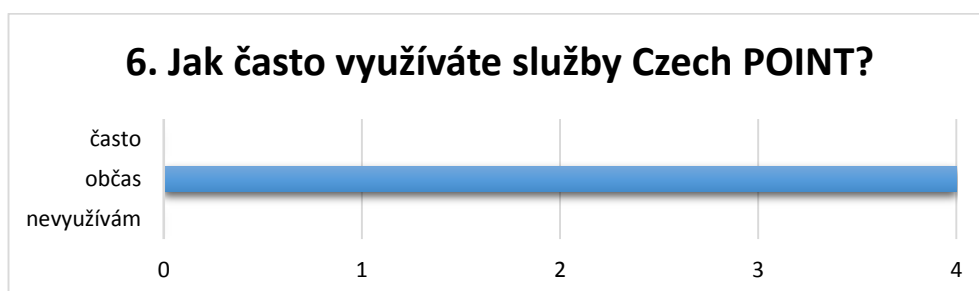
Graf 6 – Využil/a jste někdy službu Czech POINT?

V případě odpovědi ANO na tuto otázku, pokračují tito 4 lidé na další otázky. Ostatní osoby, které odpověděli NE na tuto otázku, pokračují až k otázce č. 10, týká se to celkem 18 osob, 7 osob z první skupiny, 11 osob z druhé skupiny.

Graf 7 – Kde jste službu Czech POINT využil/a?

Tuto službu využili 3 lidé prostřednictvím úřadu a pouze 1 člověk si vybral jako poskytovatele služby Czech POINT Českou poštu.

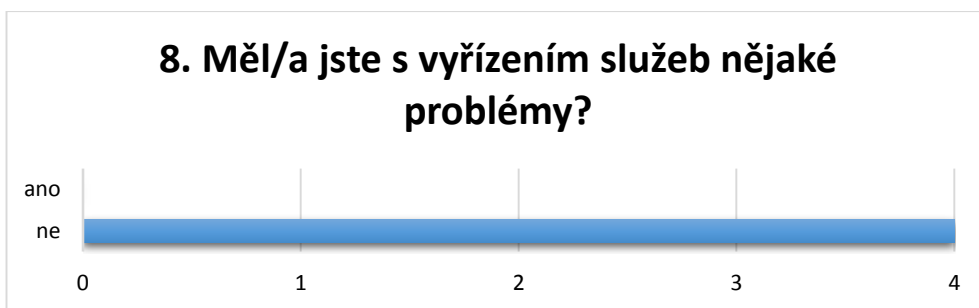
Graf 8 – Jak využíváte služby Czech POINT často?

Všechny 4 osoby využívají občas službu Czech POINT.

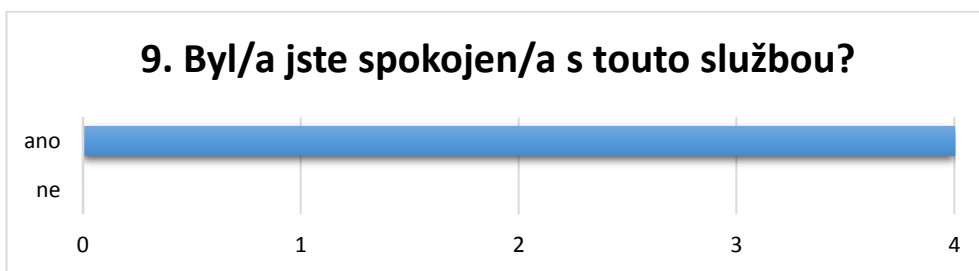
Graf 9 – Využil/a jste službu tohoto projektu v místě Vašeho bydliště?

Pouze 3 lidé využili tuto službu v místě svého bydliště a 1 člověk využil tento projekt mimo něj.

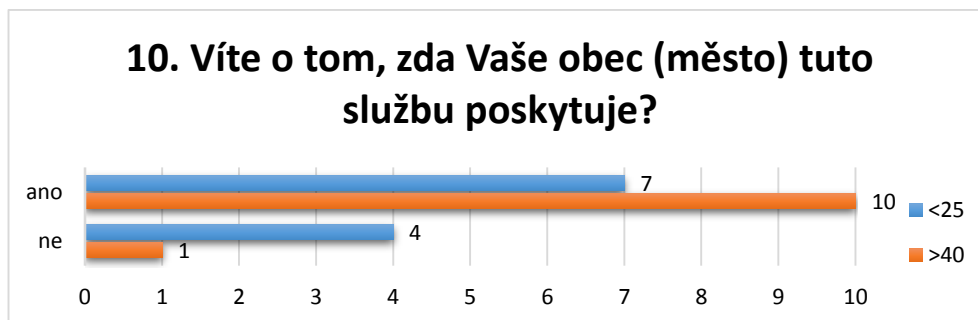
Graf 10 – Měl/a jste s vyřízením služeb nějaké problémy?

Žádný z dotazovaných neměl nějaké problémy při vyřízení potřebné služby. Vše proběhlo rychle, snadno a v pořádku tak, jak mělo.

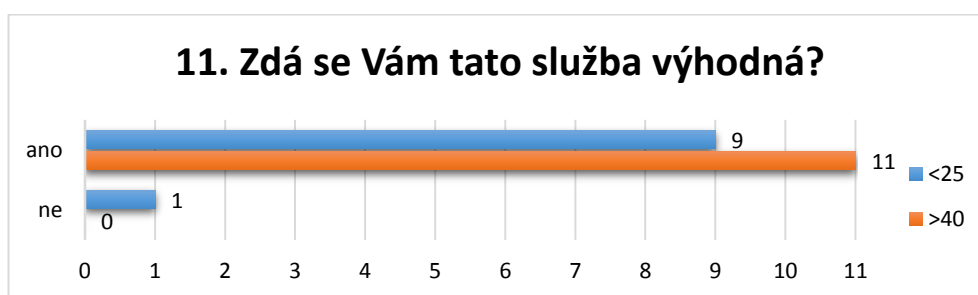
Graf 11 – Byl/a jste spokojen/a s touto službou?

Všichni dotázaní byli s touto službou spokojeni. Nikdo neměl jakékoliv stížnosti.

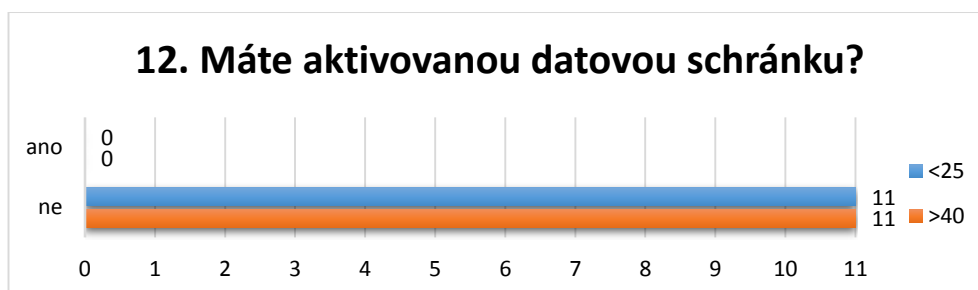
Graf 12 – Víte o tom, zda Vaše obec (město) tuto službu poskytuje?

Z toho grafu jasně vyplývá, že víc než většina dotazovaných vím, že jejich obec (město) poskytuje službu Czech POINT. Z první skupiny je to 7 lidí a z druhé skupiny je to ještě více tedy 10 osob. Zatímco 4 osoby z první skupiny a 1 osoba z druhé skupiny o této skutečnosti vůbec nevědí.

Graf 13 – Zdá se Vám tato služba výhodná?

Pouze jedné osobě se nezdá tato služba výhodná, zbývajícím celkem 20 osobám se tato služba zdá výhodná. Konkrétně 9 osobám z první skupiny a 11 osobám z druhé skupiny.

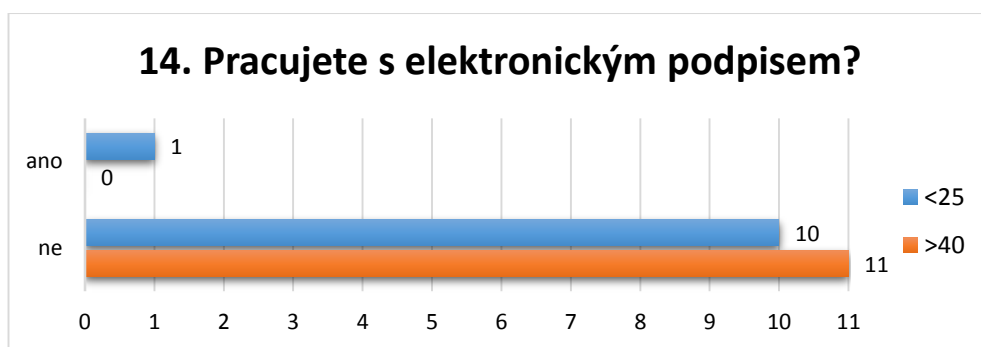
Graf 14 – Máte aktivovanou datovou schránku?

Žádný dotazovaný nemá zřízenou (aktivovanou) datovou schránku. V případě, kdyby někdo měl aktivovanou datovou schránku pokračoval by dotyčný na další otázku, v opačném případě pokračuje až na následující otázkou č. 14.

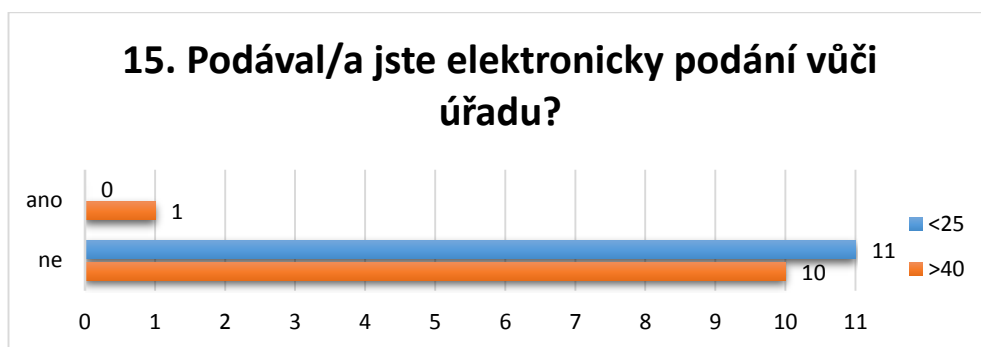
Graf 15 – Jak často využíváte její funkce?

Nikdo z dotazovaných nevlastí datovou schránku, proto na tuto otázku nikdo neodpověděl.

Graf 16 – Pracujete s elektronickým podpisem?

Z grafu vyplývá, že pouze 1 osoba používá elektronický podpis. Ostatní dotazovaní s tímto podpisem nepracuje, jedná se o 10 lidí s první a 11 lidí z druhé skupiny.

Graf 17 – Podával/a jste elektronicky podání vůči úřadu?

Pouze 1 osoba z druhé skupiny podávala podání elektronicky vůči úřadu, ostatní z této skupiny zatím nepodávalo nic elektronicky, jedná se o 10 osob. Všech 11 dotazovaných z první skupiny ještě nikdy nepodala vůči úřadu nic elektronicky.

Shrnutí dotazníkového šetření

Z dotazníku vyplývá, že víc než polovina dotazovaných preferuje osobní setkání při občasném jednání s úřady. Pouze 4 osoby mají nějaké bližší zkušenosti se službou Czech POINT, se kterou byli spokojeni, a tato zkušenost proběhla bez problémů. Jen jedné osobě se tato služba nezdá výhodná, ostatní ji shledávají výhodnou. Služba Czech POINT se dostala do podvědomí a většina lidí o ní ví a také ví, že ji poskytuje jejich obec (město). Nikdo nemá aktivní datovou schránku a téměř nikdo nepoužívá elektronický podpis ani nepodával nic elektronicky vůči úřadu.

8 PŘEKÁŽKY VE VYUŽÍVÁNÍ SLUŽEB

Překážek ve využívání služeb eGovernmentu je stále dost, existuje hodně narychlo vytvořených služeb, které však nejsou dotáhnuté do konce a tedy nejsou stoprocentní, ale co v dnešní době je stoprocentní hned na první pokus. Také jsou tyto narychlo vytvořené služby velice nákladné (finančně i personálně), nejen jejich zřízení a průběh, ale i jejich následné zrušení.

Další velká překážka ve využívání služeb je malá informovanost obyvatel o poskytovaných službách, většina lidí nemá ani ponětí co se dá dnes vyřídit pomocí internetu, pošty, jakéhokoliv úřadu atd.

ČR oproti EU

Česká republika je oproti Evropské unie v některých směrech pozadu. Sice se ČR snaží vyrovnat se ostatním rozvojovým zemím, ale stále ještě máme velké rezervy v těchto službách a systémech. Dodnes neumíme svůj eGovernment prodat, sice se věnoval čas a úsilí do této oblasti, ale tyto změny nejsou vidět. Kus práce jsme udělali např. uvnitř veřejné správy na infrastrukturu či u schopnosti sdílení dat.

Propagování Základních registrů

V České republice se málo (minimálně) prosazují základní registry, v jiných zemích tyto registry nemají.

Síťová infrastruktura

Je potřeba vystavět moderní síť, které budou schopny zvládat obrovské množství dat, které se v dnešní době rychle technologicky rozvíjí. Problém však není v čerpání prostředků z evropských fondů, ale je potřeba urychlení výstavby těchto sítí. [48]

eVolby

Elektronické volby již v ČR existují, ale jen málo kdo o této skutečnosti ví, protože samotný volební akt probíhá standartní osobní účastí voličů ve volebních místnostech. Využívají se referenční údaje Základních registrů o občanech České republiky. Statutárním zástupcům obcí, mají k dispozici službu, která jim umožní získat prostřednictvím CzechPOINT@office konkrétní data k volebním seznamům. Volební seznamy používají části eGovernmentu jako služby ISZR, data základních registrů, datové schránky, Czech POINT atd. [49]

Neúspěšné pokusy o zavedení e-voleb v zahraničí proběhly v Irsku, Nizozemsku, Skotsku, Francii nebo Finsku. Tyto země od e-voleb nakonec ustoupily. [50]

Naopak průkopníkem v elektronické volbě je Estonsko, které jako vůbec první země umožnila v roce 2005 internetovou volbu do místní samosprávy. Estonsko zvolilo jako způsob identifikace uživatele (totožnosti voliče) speciální čtečky v kombinaci s občanským průkazem. Dnes je v Estonsku možné hlasovat i mobilním telefonem. U ostatních metod zatím nebyly zodpovězeny otázky o falšování a spolehlivosti, problémem je riziko s manipulací volebních výsledků a další možnosti zneužití elektronického hlasování. [51]

9 ANALÝZA SLUŽEB CZECH POINT

Služba Czech POINT se řídí jednoduchým heslem a to, že obíhat mají data ne občan aneb Všechno na jednom místě! Co je tedy možné touto službou získat z domova a co na kontaktních místech? Co je k tomu zapotřebí mít sebou nebo při sobě? Jaké jsou statistiky? Na všechny tyto otázky si odpovíme v této kapitole níže.

Obr. 20 – Czech POINT - Všechno na jednom místě

Co je zapotřebí před návštěvou Czech POINT

Co je zapotřebí mít sebou (vědět), při návštěvě Czech POINT ve Zlíně:

- výpis z Obchodního rejstříku, Živnostenského rejstříku nebo z Informačního systému o veřejných zakázkách je třeba znát IČO,
- výpis z Katastru nemovitostí je nutné znát katastrální území a číslo Listu vlastnictví,
- výpis Insolvenčního rejstříku je třeba znát IČO hledané organizace nebo osobní údaje hledané konkrétní osoby,
- výpis z Rejstříků trestů a z Centrálního registru řidičů je nutné prokázat totožnost občanským průkazem nebo cestovním dokladem,
- výpis z Centrálního registru řidičů je zároveň dobré doložit řidičský průkaz,
- výpis z Rejstříku trestů a z Centrálního registru řidičů je možné též požádat na základě úředně ověřené plné moci prostřednictvím zmocněnce. [46]

Pro koho je Czech POINT určen

Czech POINT je určeny pro každého a pro všechny.

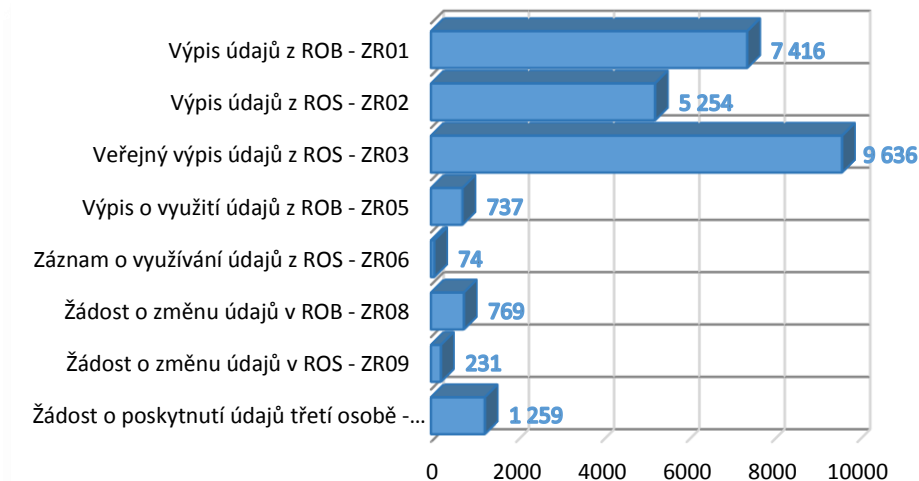
9.1 Co poskytuje Czech POINT za služby

Přehled nabízených služeb kontaktních míst veřejné správy:

- Výpis z Katastru nemovitostí,
- Výpis z Obchodního rejstříku,
- Výpis z Živnostenského rejstříku,
- Výpis z Rejstříku trestů,
- Výpis z Rejstříku trestů právnické osoby,
- Přijetí podání podle živnostenského zákona (§ 72),
- Žádost o výpis nebo opis z Rejstříku trestů podle zákona č. 124/2008 Sb.,
- Výpis z bodového hodnocení řidiče,
- Vydání ověřeného výstupu ze Seznamu kvalifikovaných dodavatelů,
- Podání do registru účastníků provozu modulu autovraků ISOH,
- Výpis z insolvenčního rejstříku,
- Datové schránky,
- Autorizovaná konverze dokumentů,
- Centrální uložení ověřovacích doložek,
- Úschovna systému Czech POINT,
- CzechPOINT@office,
- Základní registry,
- Výpis z Veřejných rejstříků. [52]

Základní registry

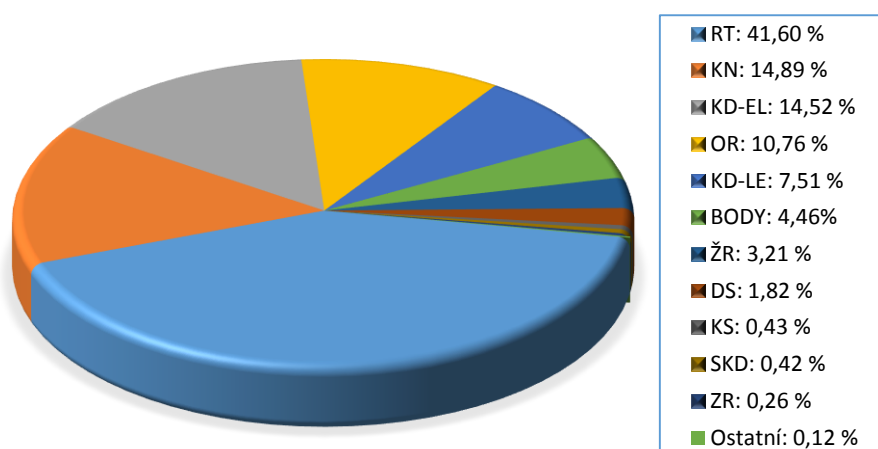
Z níže uvedeného grafu je možné vyčíst, že nejvíce byly poskytovány Výpisy veřejných údajů z ROS (Registr osob) – ZR03(základní registr) 9 636 záznamů, na druhém místě je Výpis údajů z ROB (Registr obyvatel) – ZR01 s 7 416 záznamy a třetí je Výpis údajů z ROS – ZR02 s 5 254 záznamy. Následuje velký pokles pod 1 300 záznamů v čele je Žádost o poskytování údajů třetí osobě – ZR10 s 1 259 záznamy za ním je hodně pod touto hranicí Žádost o změnu údajů v ROB – ZR08 s 769 záznamy, v těsné blízkosti je Výpis o využití údajů z ROB – ZR05 s 737 záznamy. Předposlední s 231 záznamy je Žádost o změnu údajů v ROS – ZR09 a poslední s nejméně poskytnutými záznamy a to se 74 je Záznam o využívání údajů z ROS – ZR06. Z toho grafu tedy vyplývá, že nejvíce se poskytují záznamy z Veřejných výpisů z ROS a nejméně se zajímají o záznam z využívání údajů z ROS. [53]

Graf 18 – Základní registry

Struktura vydaných výpisů dle kategorií (aktuální měsíc)

V aktuálním měsíci, tedy v květnu 2016 bylo nejvíce vydaných výpisů z Rejstříku trestů a to 59 966 výpisů (41,60%), dále následoval velký propad ke Katastru nemovitostí s 21 464 výpisy (14,89%) a další kategorie, již neměly tak výrazný rozdíl vydaných výpisů. Mezi následující tedy patří Konverze dokumentů z elektronické do listinné podoby s 20 929 výpisy (14,52%), Obchodní rejstřík s 15 517 výpisy (10,76%), Konverze dokumentů z listinné do elektronické podoby s 10 822 výpisy (7,51%), Registr řidičů (BODY) s 6 423 výpisy (4,46%), Živnostenský rejstřík s 4 623 výpisy (3,21%), Datové schránky s 2 627 výpisy (1,82%), Katastrální snímek s 613 výpisy (0,43%), Seznamu kvalifikovaných dodavatelů s 611 výpisy (0,42%), Základní registry s 381 výpisy (0,26%), zakončené ostatními vydanými výpisy s 168 výpisy (0,12%). [53]

Graf 19 – Struktura vydaných výpisů dle kategorií (aktuální měsíc)

9.2 CzechPOINT@home

CzechPOINT@home neboli internetové kontaktní místo, které je určeno pro fyzické osoby, podnikající fyzické osoby i právnické osoby, sloužící k usnadnění elektronické komunikace. To znamená, že občané nebo firmy nemusí již nikam chodit pro požadované výpisy, díky službě CzechPOINT@home. Stačí mít aktivní datovou schránku, do které bude výpis doručen. Občané tak mají kdykoliv možnost ověřit si údaje, které jsou o nich v registrech vedeny. [54],[55]

Nabídka výpisů bude postupně doplňována v závislosti na legislativních změnách ČR.

Základní registry CzechPOINT@home:

- Výpis údajů z Registru obyvatel
- Výpis o využití údajů z Registru obyvatel
- Změna údajů při zjištění nesouladu v Registru obyvatel
- Výpis údajů z Registru osob
- Záznam o využívání údajů v Registru osob
- Změna údajů v Registru osob
- Poskytnutí údajů třetí osobě
- Odvolání poskytnutí údajů třetí osobě
- Veřejný výpis údajů z Registru osob

Veřejné registry CzechPOINT@home:

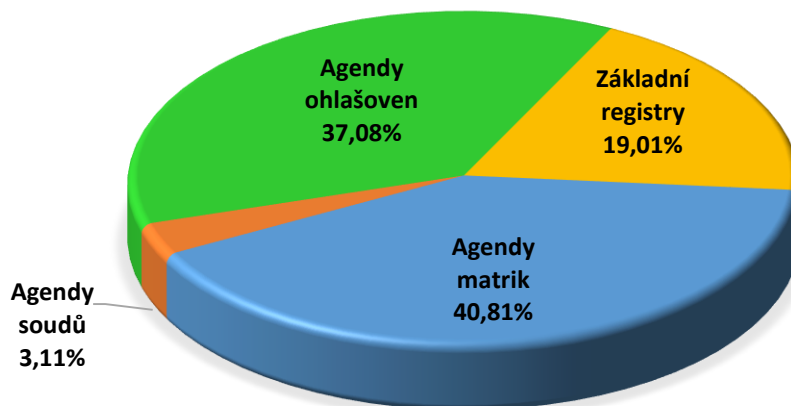
- Výpis z Veřejného rejstříku
- Výpis z Insolvenčního rejstříku
- Výpis z Rejstříku trestů právnických osob
- Výpis z Živnostenského rejstříku
- Výpis ze Seznamu kvalifikovaných dodavatelů
- Výpis bodového hodnocení řidiče [54]

9.3 CzechPOINT@office - Agendy matrik, soudů a ohlašoven

CzechPOINT@office je vytvořen pro potřeby úřadu, službu vykonávají orgány veřejné moci v rámci výkonu své působnosti a úřady jako součást Czech POINTu.

V současné době patří ke službám CzechPOINT@office: agendy matriky, agendy soudů, agendy ohlašoven, autorizovaná konverze z moci úřední, výpis nebo opis z rejstříku trestů z moci úřední. Tyto služby jsou postupně rozšiřovány. [30]

Agendy matrik s 2 328 073 výpisy (40,81%), Agendy ohlašoven s 2 115 337 výpisy (37,08%), Základní registry s 1 084 346 výpisy (19,01%) a Agendy soudů s 177 525 výpisy (3,11%).

Graf 20 – Agendy matrik, soudů a ohlašoven

Agendy matrik – zápis zahrnuje údaje o narození, úmrtí, registrovaném partnerství a manželství.

Agendy ohlašoven – zápis zahrnuje adresy trvalého pobytu a doručovací adresy.

Agendy soudů – zápis zahrnuje zrušení, neplatnosti, neexistenci manželství nebo registrovaného partnerství a zbavení nebo omezení způsobilosti k právním úkonům.

10 ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ

Na závěr bych shrnula několik doporučení, které vyplývají z této služby.

Stát by měla obyvatele více informovat o možnostech usnadnění ve veřejné správě.

Vláda by se měla více zabývat zkoumáním a rozšiřováním zabezpečení nabízených služeb, aby si občan mohl být jistý, že v případě vyplnění a odeslání svých osobních údajů, které vloží do formulářů a následně jej odešle státnímu orgánu, úřadu, byli v bezpečí a nikdo je nemohl odcizit a zneužít ve svůj prospěch. K tomu je také zapotřebí zvýšit rychlost a velikost internetových sítí, aby se nestávalo, že by síť byla neustále přetížena a zahlcena daty. Tento úkol je však těžké splnit, jelikož se dnešní svět technologií velmi rychle vyvíjí a co bylo před půl rokem dostačující, již dnes být nemusí. Proto je zde zapotřebí tento systém neustále sledovat a upravovat a přizpůsobovat se mu podle daných možností.

Vláda neustále odkládá možnost použití eVoleb, ale než u nás bude tato možnost schválena, mělo by být zajištěno správné a bezpečné fungování elektronických osobních dokladů. Ne jen, že je tento způsob nákladný (pořízení čteček, podobně jako v Estonsku), ale také zatím nereálný. Je stále mnoho věcí v této oblasti k domyšlení v rámci bezpečnosti a spolehlivosti.

Doporučila bych zaměřit se vždy na jeden projekt, po jeho ukončení a bezchybném zavedení do praxe bych pokračovat dalším projektem.

V dnešním světě ještě není možné vyřizovat všechny úřední záležitosti hezky z pohodlí domova pomocí internetu, to by se však do budoucna mělo změnit. Ještě stále existují rezervy v tomto odvětví a je neustále co zlepšovat.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo provést analýzu dostupnosti veřejné správy a zjištění povědomí veřejnosti o poskytované službě Czech POINT, která je součástí eGovernmentu. Provedla jsem analýzu základních informačních zdrojů, které jsou rozděleny do dvou kategorií – tištěné a elektronické formy, u obou jsou uvedeny čtyři základní a nejdůležitější zdroje eGovernmentu a jeho součásti. Historický vývoj národní politiky a legislativu eGovernmentu v České republice jsme probrali od zlomového roku 1998, kdy byl vytvořen obecný zákon v oblast ISVS až do současnosti.

Popsali jsme si Informační systém veřejné správy (ISVS), eGovernment a jeho součásti a zároveň také zákony, které se ho týkají. Představili jsme si dva základní symboly označující eGovernment a to starší eGON a jeho modernější partnerku Klaudii, která přinesla fenomén cloud computig (sdílení softwaru i hardwaru pomocí sítě). Vysvětlili jsme si základní pilíře eGovernmentu – Základní registry (Registr obyvatel, Registr osob, Registr práv a povinností, Registr uzemní identifikace, adres a nemovitostí, (Informační systém základních registrů), (jehož cílem je vytváření informačního systému Základních registrů), službu Czech POINT (CzechPOINT@home, CzechPOINT@office), Datové schránky (tvořeny dvěma způsoby - ze zákona a na žádost).

Formy komunikace s veřejnou správou probíhají mezi občanem a úřadem, ale i mezi úřadem a úřadem. K této komunikaci patří pojmy elektronický podpis, elektronická značka, časové razítko, certifikát a jeho certifikační autorita, která certifikáty vydává.

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že z celkového počtu 22 dotazovaných osob ze Zlínského kraje nemá nikdo aktivovanou datovou schránku. Pouze jedna osoba pracuje s elektronickým podpisem a rovněž jedna osoba nepovažuje službu Czech POINT za výhodnou. Služby Czech POINTu dodnes využili pouze 4 respondenti, kteří tyto služby využívají občas, nejvíce na úřadě a poště. Všichni, kteří službu využili s ní byli spokojeni a neměli s vyřízením žádné problémy. S úřady vůbec nekomunikují 4 osoby, ostatních 18 osob komunikuje s úřady nejčastěji formou osobního setkání, dopisem, e-mailem nebo telefonem.

Jako poslední jsme si uvedli závěrečná doporučení celé problematiky veřejné správy, kterých je pořád ještě hodně a vláda by měla na této problematice více pracovat. EGovernment je zajímavý a užitečný projekt, podle mého názoru má, ale neustále nějaké ty nedokonalosti a je potřeba na něm ještě zapracovat a více jej propagovat mezi občany.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] ŠTĚDRŇ, Bohumír. *Úvod do eGovernmentu v České republice: právní a technický průvodce*. 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2007, 172 s. ISBN 978-80-87041-25-3.
- [2] MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v českém právu*. Praha: Linde, 2006, 244 s. ISBN 80-7201-614-8.
- [3] LIDINSKÝ, Vít. *EGovernment bezpečně*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008, 145 s. ISBN 978-80-247-2462-1.
- [4] ŠPAČEK, David. *EGovernment: cíle, trendy a přístupy k jeho hodnocení*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2012, xix, 258 s. ISBN 978-80-7400-261-8.
- [5] *EGov.cz: Kdo je kdo - Ministerstvo informatiky* [online], 2014. [cit. 2016-05-04]. Dostupné z: <http://www.egov.cz/kdo-je-kdo/institute/ministerstvo-informatiky>
- [6] POMAHAČ, Richard. *Veřejná správa*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013, 315 s. ISBN 978-80-7400-447-6.
- [7] KÁŇA, Pavel. *Základy veřejné správy: vybrané kapitoly veřejné správy pro studium žáků středních škol*. 4., aktualiz. vyd. Ostrava: Montanex, 2014, 394 s. ISBN 978-80-7225-407-1.
- [8] PRŮCHA, Petr. *Veřejná správa a správní právo*. Vyd. 1. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva, 2014, 303 s. ISBN 978-80-86775-29-6.
- [9] SKULOVÁ, Soňa. *Základy správní vědy*. 2., dopl. a rozš. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014, 215 s. Učebnice Právnické fakulty MU. ISBN 978-80-210-7335-7.
- [10] *Ministerstvo vnitra České republiky: eGovernment* [online], 2016. [cit. 2016-05-04]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/informacni-systemy-verejne-spravy.aspx>
- [11] *MladýPodnikatel.cz: Co to je B2B, B2C, B2G, C2B, B2A, B2E, B2R, C2C, C2G, G2B, G2C, G2G..* [online], 2012. [cit. 2016-05-04]. Dostupné z: <http://mladypodnikatel.cz/b2b-b2c-b2g-c2b-b2a-b2e-b2r-c2c-c2g-g2b-g2c-g2g-t950>
- [12] *EGovernment v ČR* [online], 2010. [cit. 2016-05-04]. Dostupné z: <http://egovernment.euweb.cz/index.html>
- [13] *EGovernment v ČR: Symboly eGovernmentu* [online], 2010. [cit. 2016-05-04]. Dostupné z: <http://egovernment.euweb.cz/4.html>

- [14] *Co je eGovernment a eGON CENTRUM?* [online], 2013. [cit. 2016-05-04]. Dostupné z: http://obcan.ckrumlov.info/docs/cz/co_je_egovernment_a_egon_centrum.xml
- [15] *Ministerstvo vnitra České republiky: eGON* [online], 2016. [cit. 2016-05-04]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/egon-66.aspx>
- [16] *EGON NEWS: Život s eGONem je jednodušší* [online], 2009. **2009**(4) [cit. 2016-05-22]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/egon-news-4-pdf.aspx>
- [17] *Ministerstvo vnitra České republiky: Co je eGovernment?* [online], 2016. [cit. 2016-05-04]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/co-je-egovernment.aspx>
- [18] *Správa základních registrů: Co (ne)jsou ZR?, Správa základních registrů* [online], 2012. [cit. 2016-05-04]. Dostupné z: <http://www.szrcr.cz/co-jsou-to-zakladni-registry>
- [19] *EGovernment v ČR: Základní registry veřejné správy* [online], 2010. [cit. 2016-05-04]. Dostupné z: <http://egovernment.euweb.cz/5.html>
- [20] *Ministerstvo vnitra České republiky: Základní registry jako základní kámen eGovernmentu* [online], 2010. [cit. 2016-05-04]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zpravodajstvi-zakladni-registry-jako-zakladni-kamen-egovernmentu.aspx>
- [21] *Ministerstvo vnitra České republiky: Základní registry* [online], 2016. [cit. 2016-05-04]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zakladni-registry-zakladni-registry.aspx>
- [22] *Úřad pro ochranu osobních údajů: Informační systém ORG: Role Úřadu* [online], 2013. [cit. 2016-05-04]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/role-uradu/ds-1937/archiv=0&p1=1933>
- [23] *Správa základních registrů: Registr obyvatel* [online], 2012. [cit. 2016-05-04]. Dostupné z: <http://www.szrcr.cz/registr-obyvatel>
- [24] *Správa základních registrů: Registr osob* [online], 2012. [cit. 2016-05-04]. Dostupné z: <http://www.szrcr.cz/registr-osob>
- [25] *Správa základních registrů: Registr práv a povinností* [online], 2012. [cit. 2016-05-04]. Dostupné z: <http://www.szrcr.cz/registr-prav-a-povinnosti>
- [26] *Správa základních registrů: Registr územní identifikace, adres a nemovitostí* [online], 2012. [cit. 2016-05-04]. Dostupné z: <http://www.szrcr.cz/registr-uzemni-identifikace-adres-a-nemovitosti>
- [27] *Správa základních registrů: Informační systém základních registrů* [online], 2012. [cit. 2016-05-04]. Dostupné z: <http://www.szrcr.cz/informacni-system-zakladnich-registry>

- [28] *Czech POINT* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena, 2015 [cit. 2016-05-04]. Dostupné z: <http://www.czechpoint.cz/web/>
- [29] *Czech POINT - Ministerstvo vnitra České republiky: CzechPOINT@office* [online]. [cit. 2016-05-06]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/czech-point-czech-point.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>
- [30] *Czech POINT: CzechPOINT@office* [online], 2016. [cit. 2016-05-06]. Dostupné z: <http://www.czechpoint.cz/web/?q=node/380>
- [31] *Datové schránky: Co jsou datové schránky?* [online], 2016 [cit. 2016-05-06]. Dostupné z: <https://www.datoveschranky.info/o-datovych-schrankach/co-jsou-datove-schranky>
- [32] *Datové schránky: Slovník pojmů* [online], 2016 [cit. 2016-05-06]. Dostupné z: <https://www.datoveschranky.info/o-datovych-schrankach/slovník-pojmu#D>
- [33] *EGovernment - Česká pošta: Datová schránka* [online]. 2016 [cit. 2016-05-06]. Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/sluzby/online-sluzby/online-sluzby-egovernment#1>
- [34] *Datové schránky: Typy datových schránek* [online], 2016. [cit. 2016-05-06]. Dostupné z: <https://www.datoveschranky.info/zakladni-informace/typy-datovych-schranek>
- [35] HEGER, Vladimír. *Komunikace ve veřejné správě*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2012, 256 s. ISBN 978-80-247-3779-9.
- [36] *PVS - parlament, vláda, samospráva: ČR A PRAXE V OBLASTI eGOVERNMENTU* [online], 2016. [cit. 2016-05-06]. Dostupné z: <http://www.parlament-vlada.eu/index.php/hlavni-temata-e-government/337-r-a-praxe-v-oblasti-egovernmentu>
- [37] *Jak na Internet: Elektronický podpis* [online], 2012. [cit. 2016-05-06]. Dostupné z: <http://www.jaknainternet.cz/page/1249/elektronicky-podpis/>
- [38] *Ministerstvo vnitra České republiky: eIDAS, Elektronický podpis* [online], 2016. [cit. 2016-05-06]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/informace-k-pouzivani-elektronickeho-podpisu.aspx>
- [39] *Certifikační autorita PostSignum: Slovníček pojmů - Elektronická značka* [online], 2010. [cit. 2016-05-06]. Dostupné z: http://www.postsignum.cz/slovnicek_pojmu.html
- [40] *Ministerstvo vnitra České republiky: Přehled kvalifikovaných poskytovatelů certifikačních služeb a jejich kvalifikovaných služeb* [online], 2015. [cit. 2016-05-06]. Dostupné

z: <http://www.mvcr.cz/clanek/prehled-kvalifikovanych-poskytovatelu-certifikacnich-sluzeb-a-jejich-kvalifikovanych-sluzeb.aspx>

[41] *Certifikační autorita PostSignum: Komerční certifikáty* [online], 2010. [cit. 2016-05-06]. Dostupné z: http://www.postsignum.cz/komercni_certifikaty.html

[42] *Czech POINT: Seznam Czech POINTů* [online], 2016. [cit. 2016-05-06]. Dostupné z: <http://www.czechpoint.cz/web/?q=node/62>

[43] *ČSÚ ve Zlíně: Úvod* [online], 2015. [cit. 2016-05-06]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xz>

[44] *Zlínský kraj: O kraji* [online], 2016. [cit. 2016-05-06]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/o-kraji-cl-17.html>

[45] *Statnisprava.cz: Czech POINT - Česká pošta* [online], 2016. [cit. 2016-05-06]. Dostupné z: <http://urady.statnisprava.cz/rstsp/ciselniky.nsf/i/d0242>

[46] *OFICIÁLNÍ STRÁNKY MĚSTA ZLÍNA: Czechpoint* [online], 2016. [cit. 2016-05-06]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/czechpoint-cl-667.html>

[47] *OFICIÁLNÍ STRÁNKY MĚSTA ZLÍNA: E-Government v obcích - Czech POINT* [online], 2014. [cit. 2016-05-06]. Dostupné z: <https://www.zlin.eu/e-government-v-obcich-czech-point-cl-861.html>

[48] *EGov.cz: Zdeněk Zajíček: Česko neumí svůj e-Government prodávat* [online], 2016. [cit. 2016-05-06]. Dostupné z: <http://www.egov.cz/clanky/zdenek-zajicek-cesko-ne-umi-svuj-e-government-prodavati>

[49] *Czech POINT: Elektronické volby* [online], 2016. [cit. 2016-05-06]. Dostupné z: <http://www.czechpoint.cz/web/?q=node/635>

[50] *EGov.cz: e-volby: KDU-ČSL prosazuje možnost volit přes internet* [online], 2015. [cit. 2016-05-06]. Dostupné z: <http://www.egov.cz/clanky/e-volby-kdu-csl-prosazuje-moznost-volit-pres-internet>

[51] *Jak na Internet: eDemocracy* [online], 2013. [cit. 2016-05-06]. Dostupné z: <http://www.jaknainternet.cz/page/1664/edemocracy/>

[52] *Czech POINT: Co poskytuje Czech POINT* [online], 2016. [cit. 2016-05-06]. Dostupné z: <http://www.czechpoint.cz/web/?q=node/23>

[53] *Czech POINT: Aktuální statistiky Czech POINT* [online], 2016. [cit. 2016-05-06]. Dostupné z: <http://www.czechpoint.cz/web/?q=node/488>

[54] *Czech POINT - Ministerstvo vnitra České republiky: CzechPOINT@home* [online]. [cit. 2016-05-06]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/czech-point-czech-point.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

[55] *Czech POINT: CzechPOINT@home* [online], 2016. [cit. 2016-05-06]. Dostupné z: <http://www.czechpoint.cz/web/?q=node/609>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

BODY	Bodové hodnocení - Rejstřík řidičů
CMS	Centrální místo služeb
ČÚZK	Český úřad zeměměřický a katastrální
DIČ	Daňové identifikační číslo
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
HK	Hospodářská komora
ICT	Informační a komunikační technologie
IČO	Identifikační číslo osoby
ISOH	Informační systém odpadového hospodářství
ISVS	Informační systém veřejné správy
ISZR	Informační systém základních registrů
KD-EL	Konverze dokumentů z elektronické do listinné podoby
KD-LE	Konverze dokumentů z listinné do elektronické podoby
KIVS	Komunikační infrastruktura veřejné správy
MI	Ministerstvo informatiky
OP	Občanský průkaz
PO	Právnícká osoba
SIKP	Státní informační a komunikační politika
SIP	Státní informační politika
ÚOOÚ	Úřad pro ochranu osobních údajů
ÚSIS	Úřad pro státní informační systém
ÚVIS	Úřad pro veřejné informační systémy
VDP	Veřejný dálkový přístup
ZR	Základní registr

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 – Náhled stránky Czech POINTu	15
Obr. 2 – Náhled stránky Ministerstva vnitra ČR	15
Obr. 3 – Náhled stránky Portálu veřejné správy	16
Obr. 4 – Náhled stránky o eGovernmentu	16
Obr. 5 – Symboly eGovernmentu	21
Obr. 6 – eGON	22
Obr. 7 – Klauzie	23
Obr. 8 – Přehledové schéma s eGONem	24
Obr. 9 – Základních registrů	25
Obr. 10 – Fungování systému Základních registrů	25
Obr. 11 – Logo Czech POINT	27
Obr. 12 – Jak fungují datové schránky	29
Obr. 13 – Princip elektronického podpisu	33
Obr. 14 – Životní cyklus certifikátu	34
Obr. 15 – Proces získání certifikátu	35
Obr. 16 – První certifikační autorita, a.s.	36
Obr. 17 – PostSignum	36
Obr. 18 – eIdentity	36
Obr. 19 – Aktuální dostupnost služeb Czech POINT	47
Obr. 20 – Czech POINT - Všechno na jednom místě	61

SEZNAM TABULEK

Tab. 1 – Kontaktní místa Czech POINT v České republice	48
Tab. 2 – Kontaktní místa Czech POINT ve Zlínském kraji.....	50
Tab. 3 – Ceník služeb	51

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 – Pracoviště Czech POINT	49
Graf 2 – Struktura vydaných výpisů dle institucí	49
Graf 3 – Jak často komunikujete s úřady?	52
Graf 4 – Jak nejčastěji komunikujete s úřady?	53
Graf 5 – Slyšel/a jste někdy o službě Czech POINT?	53
Graf 6 – Využil/a jste někdy službu Czech POINT?	54
Graf 7 – Kde jste službu Czech POINT využil/a?	54
Graf 8 – Jak využíváte služby Czech POINT často?	54
Graf 9 – Využil/a jste službu tohoto projektu v místě Vašeho bydliště?	55
Graf 10 – Měl/a jste s vyřízením služeb nějaké problémy?	55
Graf 11 – Byl/a jste spokojen/a s touto službou?	55
Graf 12 – Víte o tom, zda Vaše obec (město) tuto službu poskytuje?	56
Graf 13 – Zdá se Vám tato služba výhodná?	56
Graf 14 – Máte aktivovanou datovou schránku?	56
Graf 15 – Jak často využíváte její funkce?	57
Graf 16 – Pracujete s elektronickým podpisem?	57
Graf 17 – Podával/a jste elektronicky podání vůči úřadu?	57
Graf 18 – Základní registry	63
Graf 19 – Struktura vydaných výpisů dle kategorií (aktuální měsíc)	63
Graf 20 – Agendy matrik, soudů a ohlašoven	65

SEZNAM PŘÍLOH

P1 Vzor dotazníku

PŘÍLOHA P I: VZOR DOTAZNÍKU

Služba Czech POINT ve Zlínském kraji.

1. Jak často komunikujete s úřady?

- velmi často pravidelně občas vůbec

2. Jak nejčastěji komunikujete s úřadem?

- osobní setkání datová schránka e-mail telefon dopis

3. Slyšel/a jste někdy o službě Czech POINT?

- ano ne

4. Využil/a jste někdy služby Czech POINT?

- ano ne

5. Kde jste služby Czech POINT využil/a?

- na poště na úřadě v bance u notáře
 v hospodářské komoře jinde

6. Jak často využíváte služby Czech POINT?

- často občas nevyžívám

7. Využil/a jste službu tohoto projektu v místě Vašeho bydliště?

- ano ne

8. Měl/a jste s vyřízením služeb nějaké problémy?

- ano ne

9. Byl/a jste spokojen/a s touto službou?

- ano ne

10. Víte o tom, zda Vaše obec (město) tuto službu poskytuje?

- ano ne

11. Zdá se Vám tato služba výhodná?

- ano ne

12. Máte aktivovanou datovou schránku?

- ano ne

13. Jak často využíváte její funkce? (pokud máte datovou schránku)

- velmi často pravidelně občas vůbec

14. Pracujete s elektronickým podpisem?

- ano ne

15. Podával/a jste elektronicky podání vůči úřadu?

- ano ne